
gosvaamii tulasidaasa kRita kavitali

గోస్వామీ తులసీదాస కృత కవితావలీ

Document Information

Text title : Kavitali

File name : Kavitali_i.itx

Category : tulasIdAsa, raama, hindi

Location : doc_z_otherlang_hindi

Author : Goswami Tulasidas

Transliterated by : Mr. Balram J. Rathore, Ratlam, M.P., a retired railway driver

Description-comments : Converted from ISCII to ITRANS

Acknowledge-Permission: Dr. Vineet Chaitanya, vc@iiit.net

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 21, 2023

sanskritdocuments.org

గోస్వామీ తులసీదాస కృత కవితావలీ

101

ఓం

శ్రీసీతారామభ్యాం నమః
కవితావలీ

బాలకాణ్ణ

రేఫ ఆత్మచిన్మయ అకల, పరబ్రహ్మ పరరూప |
హరి-హర-అజ-వన్దిత-చరన, అగుణ అసీహ అనూప || ౧ ||
బాలకేలి దశరథ-అజర, కరత సో ఫిరత సభాయ |
పదనభేన్దు తేహి ధ్యాన ధరి విచరత తిలక బనాయ || ౨ ||
అనిలసువన పదపద్మరజ, ప్రేమ సహిత శిర ధార |
ఇన్ద్రదేవ టీకా రచత, కవితావలీ ఉదార || 3 ||
బన్దాం శ్రీతులసీచరన నఖ, అనూప దుతిమాల |
కవితావలి-టీకా లనై కవితావలి-వరభాల || ౪ ||

బాలరూపకీ ఝాఁకీ

అవధేసకే ద్వారేం సకారేం గఈ సుత గోద కై భూపతి లై నికనే |
అవలోకి హాం సోచ బిమోచనకో తగి-సీ రహీ, జే న తగే ధిక-నే ||

తులసీ మన-రంజన రంజిత-అంజన నైన సుఖంజన-జాతక-నే |
సజనీ సనీమేం సమనీల ఉభై నవనీల సరోరుహ-నే బికనే ||

పగ నూపుర ఔ పహుఁచీ కరకంజని మంజు బనీ మనిమాల హిపఁ |
నవనీల కలేవర పీత ఝుఁగా ఝులకై పులకైం నృపు గోద లిపఁ ||

అరబిందు సో ఆనను రూప మరందు అనందిత లోచన-బృంగ పిపఁ |

మనమో న బస్యో అస బాలకు జౌం తులసీ జగమేం ఫలు కౌన జిషం॥

౨

తనకీ దుతి స్వామ సరోరుహ లోచన కంచకీ మంజులతాఈ హరైం॥
అతి సుందర సోహత ధూరి భరే ఛబి భూరి అనంగకీ దూరి ధరైం॥
దమకైం దఱియాఁ దుతి దామిని-జ్యౌం కిలకైం కల బాల-బినోద కరైం॥
అవధేసకే బాలక చారి సదా తులసీ-మన-మందిరమేం బిహరైం॥

బాలలీలా

కబహూఁ ససి మాగత ఆరి కరైం కబహూఁ ప్రతిబింబ నిహారి డరైం॥
కబహూఁ కరతాల బజాజ్జకై నాచత మాతు సబై మన మోద భరైం ॥
కబహూఁ రిసిఆజ్జ కహైం హరికై పుని లేత సోఈ జేహి లాగి అరైం॥
అవధేసకే బాలక చారి సదా తులసీ-మన-మందిరమేం బిహరైం ॥
బర దంతకీ పంగతి కందకలీ అధరాధర-పల్లవ ఖోలనకీ ।
చపలా చమకైం ఘన బీచ జగైం ఛబి మోతిన మాల అమోలనకీ॥

3

ఘుఁఘురారి లటైం లటకైం ముఖ ఊపర కుండల లోల కపోలనకీ ।
నేవఛావరి ప్రాన కరై తులసీ బలి జాఱఁ లలా ఇన బోలనకీ॥
పదకంజని మంజు బనీం పనహీం ధనుహీం సర పంకజ-పాని లిషం॥
లరికా సఁగ ఖేలత డోలత హైం సరజూ-తట చౌహట హాట హిషం॥
తులసీ అస బాలక-సోం నహి నేహు కహా జప జోగ సమాధి కిషం॥
నర వే ఖర సూకర స్వాన సమాన కహౌ జగమేం ఫలు కౌన జిషం॥
సరజూ బర తీరహిం తీర ఫిరైం రఘుబీర సఖా అరు బీర సబై॥
ధనుహీం కర తీర, నిషంగ కసేం కటి పీత దుకూల నవీన ఫబై॥
తులసీ తేహి ఔసర లావనితా దస చారి నౌ తీన ఇకీస సబై॥
మతి భారతి పంగు భఈ జో నిహారి బిచారి ఫిరీ ఉపమా న పబై॥

౪

ధనుర్యజ్ఞ

ఛోసీమేంకే ఛోసీపతి ఛాజై జిన్జై ఛత్రఛాయా

ఛోసీ-ఛోసీ ఛాప ఛితి ఆప నిమిరాజకే।

ప్రబల ప్రవండ బరిబండ బర బేష బపు

బరిబేకోం బోలే బైదేహీ బర కాజకే॥

బోలే బందీ బిరుద బజాఇ బర బాజనేఉః

బాజే-బాజే బీర బాహు ధునత సమాజకే।

తులసీ ముదిత మన పుర నర-నారి జేతే

బార-బార హేరైం ముఖ ఔధ-మృగరాజకే॥

×

సియకేం స్వయంబర సమాజ జహాః రాజనికో

రాజనేకే రాజా మహారాజా జానై నామ కో।

పవను, పురందరు, కృసాను, భాను, ధనదు-నే,

గునకే నిధాన రూపధామ సోము కాము కో॥

బాన బలవాన జాతుధానప సరీఖే సూర

జిన్హకేం గుమాన సదా సాలిమ సంగ్రామకో।

తహాః దసరత్థకేం సమత్థ నాథ తులసీకే

చపరి చఢ్ఱోయో చాపు చంద్రమాలలామకో॥

మయనమహను పురదహను గహన జాని

ఆనికై సబైకో సారు ధనుష గఢ్ఱోయో హై।

జనకసదసి జేతే భలే-భలే భూమిపాల

కియే బలహీన, బల ఆపనో బఢ్ఱోయో హై॥

కులిస-కఠోర కూర్మపీఠతేం కఠిన అతి

హారి న పినాకు కాహూః చపరి చఢ్ఱోయో హై।

తులసీ సో రామకే సరోజ-పాని పరసత హీ

ఊట్యో మానో బారే తే పురారి హీ పఢ్ఱోయో హై॥

౬

డిగతి ఉర్వి అతి గుర్వి సర్భ పబ్బై సముద్ర-సర।

బ్యాల బధిర తేహి కాల, బికల దిగపాల చరాచర॥

దిగ్గయంద లరఖరత పరత దసకంధు ముక్ఖ భర
సుర-బిమాన హిమభాను భాను సంఘటత పరసపర॥

చాంకే బిరంచి సంకర సహిత, కోలు కమరు ఆహి కలమత్యో
బ్రహ్మాండ ఖండ కియో చండ ధుని జబహిం రామ సివధను దత్యో॥

లోచనాభిరామ ఘనస్యామ రామరూప సిసు,
సఖీ కహై సఖీసోం తూఁ ప్రేమపయ పాలి, రీ।
బాలక నృపాలజుకేం ఖ్యాల హీ పినాకు తోర్ యో,
మండలీక-మండలీ-ప్రతాప-దాపు దాలి రీ॥

జనకకో, సియాకో, హమారో, తేరో, తులసీకో,
సబకో భావతీ హైవహై, మైం జో కహ్యో కాలి, రీ।
కౌసిలాకీ కోఖిపర తోషి తన వారియే, రీ
రాయ దశరత్తకీ బలైయా లిజై ఆలి రీ॥

౭

దూబ దధి రోచను కనక థార భరి భరి
ఆరతి సఁవారి బర నారి చలీం గావతీ।
లీన్వేం జయమాల కరకంజ సోహైం జానకీకే
పహిరావో రాఘోజుకో సఖియాఁ సిఖావతీం॥

తులసీ ముదిత మన జనకనగర-జన
ఝూఁకతీం ఝురోఘేం లాగీం సోభా రాసీం పావతీం।

మనహుఁ చకోరీం చారు బైతీం నిజ నిజ నీడ
చందకీ కిరని పీవైం పలకౌ న లావతీం

నగర నిసాన బర బాజైం బ్యోమ దుందుభీం
బిమాన చఢఁగీ గాన కైకే సురనారి నాచహీం।

జయతి జయ తిహుఁ పుర జయమాల రామ ఉర
బరపైం సుమన సుర రూరే రూప రాచహీం॥

జనకకో పను జయో, సబకో భావతో భయో
తులసీ ముదిత రోమ-రోమ మోద మాచహీం।

సావరో కిసార గోరీ సోభాపర తృన తోరీ
జోరీ జయో జగ-జగ జవతీ-జన జాచహీం॥

౮

భలే భూప కహత భలేం భదేస భూపని సోం
 లోక లఖి బోలియే పునీత రీతి మారిషి।
 జగదంబా జానకీ జగతపితృ రామచంద్ర,
 జాని జియఁ జోహా జో న లాగై ముహా కారఖీ॥

దేఖే హైం అనేక బ్యాహ, సునే హైం పురాన బేద
 బూయే హైం సుజాన సాధు నర-నారి పారిఖీ।
 ఐనే సమ సమధీ సమాజ న బిరాజమాన,
 రాము-నే న బర దులహీ న సీయ-సారిఖీ॥

బానీ బిధి గౌరీ హర సేసహూఁ గనేస కహీ,
 సహీ భరీ లోమస భుసుండి బహుబారిషో ।
 చారిదస భువన నిహారి నర-నారి సబ
 నారదసోం పరదా న నారదు సో పారిఖో।
 తిన్హ కహీ జగమేం జగమగతి జోరీ ఏక
 దూజో కో కహైయా ఔ సునైయా చష చారఖో।
 రమా రమారమన సుజాన హనుమాన కహీ
 సీయ-సీ న తీయ న పురుష రామ-సారిఖో॥

౯

దూలహా శ్రీరఘునాథు బనే దులహీ సీయ సుందర మందిర మాహీం।
 గావతి గీత సబై మిలి సుందరి బేద జవా జరి బిప్ర పఠ్హిం॥
 రామకో రూప నిహారతి జానకీ కంకనకే నగకీ పరఛాహీం।
 యాతేం సబై సుధి భూలి గఈ కర టేకి రహీ పల టారత నాహీం॥

పరశురామ-లక్ష్మణ-సంవాద
 భూపమండలి ప్రచండ చండీస-కోదండు ఖండోఽ,
 చండ బాహుదండు జాకో తాహీసోం కహతు హౌం।
 కతిన కుతార-ధార ధరిబేకో ధీర తాహీ,
 బీరతా బిదిత తాకో దేఖియే చహతు హౌం॥

తులసీ సమాజ రాజ తజి సో బిరాజై ఆజ,
 గాజ్యో మృగరాజ గజరాజ జ్యోం గహతు హౌం।

ఛోనీమేం న చాడ్యో ఛప్యో ఛోనిపకో ఛోనా ఛోటో,
ఛోనిప ఛపన బాఁకో బురుద బహతు హౌం॥

౧౦

నిపట నిదరి బోలే బచన కుతారపాని,
మానీ త్రాస జానిపని మానో మౌనతా గహీ।
రోష మాఖే లఖను అకని అనఖోహీ బాత్తెం,
తులసీ బినీత బానీ బిహసి బసీ కహీ॥

సుజన తిహారేం భరే భుఅన భృగుతిలక,
ప్రగట ప్రతాపు ఆపు కహ్యో సో సబై సహీ।
టూట్యో సో న జురైగో సరాసను మహేసజాకో,
రావరీ పినాకమేం సరీకతా కహాఁ రహీ॥

గర్భకే అర్భక కాటనకోం పటు ధార కుతారు కరాల హై జాకో।
సోఈ హౌం బూర్ముత రాజనభా 'ధను కో దత్వా' హౌం దలిహౌ బలు తాకో॥
లఘు ఆనన ఉత్తర దేత బడఁే లరిహై మరిహై కరిహై కఘ సాకో।
గోరో గరూర గుమాన భర్ యో కహౌ కౌసిక ఛోటో-సో ఛోటో హై కాకో॥

మఖు రాఖీబేకే కాజ రాజా మేరే సంగ దప,
దలే జాతుధాన జే జితైయా బిబుధేసకే।

౧౧

గౌతమకీ తీయ తారీ, మేటే అఘ భూరి భార,
లోచన-అతిథి భవ జనక జనేసకే॥

చండ బాహుదండ-బల చండీస-కోదండు ఖండ్యో
బ్యాహీ జానకీ, జితే నరేస దేస-దేసకే।

సావరే-గోరే సరీర ధీర మహాబీర దోఱి,
నామ రాము లఖను కుమార కోసలేసకే॥

కాల కరాల నృపాలన్వకే ధనుభంగు సునై ఫరసా లివిఁ ధావి।
లక్ష్మణ రాము బిలోకి నప్రేమ మహారిసతేం ఫిరి ఆఖి దిఖావి॥
ధీరసిరోమని బీర బడఁే బినయా బిజయా రఘునాథు సుహావి।

లాయక హే భృగునాయకు, నే ధను-సాయక సౌపి సుభాయఁ సిధాప॥

(ఇతి బాలకాణ్డ)

అయోధ్యాకాణ్డ

౧౨

వన-గమన

కీరకే కాగర జ్యోం నృపచీర, బిభూషన ఉప్పమ అంగని పాకః।
ఔధ తజీ మగవాసకే రూఖ జ్యోం పంథకే సాధ జ్యోం లోగ లోగాకః॥

సంగ సుబంధు, పునీత ప్రియా, మనో ధర్ము క్రియా ధరి దేహ సుహాకః।
రాజవలోచన రాము చలే తజి బాపకో రాజు బటాఉ కీం నాకః॥

కాగర కీర జ్యోం భూషన-చీర సరీరు లస్యో తజి నీరు జ్యోం కాకః।
మాతు-పితా ప్రియ లోగ సబై సనమాని సుభాయఁ సనేహ సగాకః॥

సంగ సుభామిని, భాఇ భలో, దిన ద్వై జను ఔధ హుతే పహునాకః।
రాజవలోచన రాము చలే తజి బాపకో రాజు బటాఉ కీం నాకః॥

౧౩

సిథిల సనేహ కహైం కౌసిలా సుమిత్రాజు సోం,

మైం న లఖీ సౌతి, సఖీ ! భగినీ జ్యోం నేకః హై।

కహై మోహి మైయా, కహౌం-మైం న మైయా, భరతకీ,

బలైయా లేహౌం బైయా, తేరీ మైయా కైకేకః హై॥

తులసీ సరల భాయఁ రఘురాయఁ మాయ మానీ,

కాయ-మన-బానీహూఁ న జానీ కై మతేకః హై।

బామ బిధి మేరో సుఖు సిరిస-సుమన-సమ,

తాకో ఛల-ఛురీ కోహ-కులిస లై డేకః హై॥

కీజై కహా, జిజి జు! సుమిత్రా పరి పాయఁ కహై,

తులసీ సహావై బిధి, సోకః సహియతు హై

రావరో సుభాఉః రామజన్మ హీ తేం జానియత,

భరతకీ మాతు కో కీ ఐసో చహియతు హై॥

జాఈ రాజఘర, బ్యాహి ఆఈ రాజఘర మాహఁ
 రాజ-పూతు పావిహూఁ న సుఖు లహియతు హైఁ
 దేహ సుధాగేహ, తాహి మృగహూఁ మలీన కియో,
 తాహూ పర బాహు బిను రాహు గహియతు హైఁ॥

౧౪

గుహకా పాదప్రక్షాలన

నామ అజామిల-నే ఖల కోటి అపార నదీం భవ బూధఁత కాధఁేః
 జో సుమిరేం గిరి మేరు సిలాకన హోత, అజాఖుర బారిధి బాధఁేః॥
 తులసీ జేహి కే పద పంకజ తేం ప్రగటీ తటిసీ, జో హరై అఘ గాధఁేః
 తే ప్రభూ యా సరితా తరిబే కహుఁ మాగత నావ కరారే హ్వై తాధఁేః॥
 ఏహి ఘాటతేం ధోరిక దూరి అహై కటి లౌం జలు ధాహ దేఖాజహం జాఁ
 పరనేం పగధూరి తరై తరసీ, ఘరసీ ఘర కోఁ సముర్భూజహం జా॥
 తులసీ అవలంబు న ఔర కఘా, లరికా కేహి భాఁతి జిఆజహంజాఁ
 బరు మారిప మోహి, బినా పగ ధోఁవ హం నాథ న నావ చఢఁౌజహం జా॥
 రావరే దోఘు న పాయనకో, పగధూరికో భూరి ప్రభాఉ మహా హైఁ
 పాహన తేం బన-బాహన కాఠకో కోమల హై, జలు ఖాజ రహా హై ।

౧౫

పావన పాయ పఖారి కై నావ చఢఁౌజహం, ఆయసు హోత కహా హైఁ
 తులసీ సుని కేవటకే బర బైన హనే ప్రభు జానకీ ఓర హహా హై॥

పాత భరీ సహరీ, సకల సుత బారే-బారే,
 కేవటకీ జాతి, కఘు బేద న పఢఁౌజహం।
 సబూ పరివారు మేరో యాహి లాగి, రాజా జా,
 హం దీన బిత్తహీన, కైనేం దూసరీ గఢఁౌజహం॥
 గౌతమకీ ఘరసీ జ్యో తరసీ తరైగీ మేరీ,
 ప్రభుసోం నిషాదు హ్వై కై బాదు నా బఢఁౌజహం।
 తులసీకే ఈస రామ, రావరే సోం సాఁచి కహం,
 బినా పగ ధోఁవ నాథ, నావ నా చఢఁౌజహం॥

జిన్హకో పునీత బారి ధారైం సరపై పురారి,
 త్రిపథగామిని జసు బేద కహైం గాజ్జకై।
 జిన్హకో జోగీంస్త్రి మునిబృంద దేవ దేహ దమి,
 కరత బిబిధ జోగ-జప మను లాజ్జకై॥

౧౬

తులసీ జిన్హకీ ధూరి పరసి అహాల్యా తరీ,
 గౌతమ సిధారే గృహ గౌనో సో లేవాజ్జకై।
 తేఈ పాయ పాజ్జకై చఢ్ఠాణ నావ ధోప బిను,
 ఖైహ్హం న పరావనీ కై హైహ్హం న హాసాజ్జ కై॥

ప్రభురుఖ పాజ్జకై, బోలాజ్జ బాలక ఘరనిహి,
 బంది కై చరన చహూఁ దిసి బైలే ఘేరి-ఘేరి।
 ఛోబో-సో కతాతా భరి ఆని పానీ గంగాజుకో,
 ధోజ్జ పాయ పీఅత పునీత బారి ఫేరి-ఫేరి॥

తులసీ సరాహైం తాకో భాగు, సానురాగ సుర
 బరప్పైం సుమన, జయ-జయ కహైం టేరి టేరి।
 బిబిధ సనేహ-సానీ బానీ అసయానీ సుని,
 హాస్సై రాఘౌ జానకీ-లఖన తన హేరి-హేరి॥

వనకే మార్గమేం

పురతేం నికసీ రఘుబీరబధూ ధరి ధీర దప మగమేం డగ దైస్స।
 ర్ములకీం భరి భాల కనీం జలకీ, పుట సూఖి గప మధూరాధర వై॥

౧౭

ఘిరి బూర్ముతి హై, చలనో అబ కేతిక, పర్నకుటీ కరిహౌ కితే హైస్స?
 తియకీ లఖి ఆతురతా పియకీ అఖియాఁ అతి చారు చలీం జల చైస్స॥

జలకో గప లక్ష్మను, హైం లరికా
 పరిఖౌ, పియ! ఛాహా ఘరీక హైస్స రాఢ్ఠే।

పోంఛి పనేఉ బయారి కరౌం,
 అరు పాయ పఖారిహౌం భూభురి-డాఢ్ఠే॥

తులసీ రఘుబీర ప్రియాశ్రమ జాని కై

బైరి బిలంబ లౌం కంటక కాఢంబే |

జానకీం నాహకో నేహు లఖ్యో,

పులకో తను, బారి బిలోచన బాఢంబే ||

తాఢంబే హైం నవద్రుమడార గహం,

ధను కాఢే ధరేం, కర సాయకు లై |

బికటీ భృకుటీ, బడంబీ అఖియా,

అనమోల కపోలన కీ ఛబి హై ||

తులసీ అస మూరతి ఆను హిష,

జడ! డారు ధౌం ప్రాన నిఛావరి కై |

౧౮

శ్రమ సీకర సాఢరి దేహ లసై,

మనో రాసి మహా తమ తారకమై ||

జలజనయన, జలజానన జటా హై సిర,

జౌబన-ఉమంగ అంగ ఉదిత ఉదార హైం

సాఢరే-గోరేకే బీచ భామిసీ సుదామిసీ-సీ,

మునిపట ధారైం, ఉర పూలనికే హార హైం ||

కరని సరాసన సీలీముఖ, నిషంగ కటి,

అతి హీ అనూప కాహూ భూపకే కుమార హైం |

తులసీ బిలోకి కై తిలోకకే తిలక తీని

రహా నరనారి జ్యోం చితేరే చిత్రసార హైం ||

ఆగేం సోహై సాఢరో కుఢరు గోరో పాఢేం-పాఢేం,

ఆఢే మునిబేష ధరేం, లాజత అనంగ హైం |

బాన బిసిషాసన, బసన బనహీ కే కటి

కసే హైం బనాజ, నీకే రాజత నిషంగ హైం ||

౧౯

సాధ నిసినాధముఖీ పాధనాధనందిసీ-సీ,

తులసీ బిలోకేం చితు లాజ లేత సంగ హైం |

ఆనన్ద ఉమంగ మన, జౌబన-ఉమంగ తన,

రూపకీ ఉమంగ ఉమగత అంగ -అంగ హై ||

సుందర బదన, సరసీరుహ సుహౌష వైన,
 మంజుల ప్రసూన మాధేం ముకుట జటని కే।
 అంసని సరాసన,లసత సుచి సర కర,
 తూన కటి మునిపట లూటక పటని కే॥

నారి సుకుమారి సంగ, జాకే అంగ ఉబటి కై,
 బిధి బిరచైం బరూథ బిద్యుతఫటని కే।
 గోరేకో బరను దేఖేం సోనో న సలోనో లాగే,
 సావరే బిలోకేం గర్భ ఘటత ఘటని కే॥
 బలకల-బసన, ధను-బాన పాని, తూన కటి,
 రూపకే నిధాన ఘన-దామినీ-బరన హైం।
 తులసీ సుతీయ సంగ, సహజ సుహౌష అంగ,
 నవల కవలహూ తేం కోమల చరన హైం॥

౨౦

ఔరై సో బసంతు, ఔర రతి, ఔరై రతిపతి,
 మూరతి బిలోకేం తన-మనకే హరన హైం।
 తాపన బేషై బనాఇ పథిక పథేం సుహౌష,
 చలే లోకలోచనని సుఫల కరన హైం॥

బనితా బనీ స్వామల గౌరకే బీచ,
 బిలోకహు, రీ సఖి! మోహి-సీ హైం।
 మగజోగు న కోమల, కోం చలిహై,
 సకుచాతి మహీ పదపంకజ ఛైం॥

తులసీ సుని గ్రామబధూ బిధకీం,
 పులకీం తన, ఔ చలే లోచన ఛైం।
 సబ భాతి మనోహర మోహనరూప
 అనూప హైం భూపకే బాలక డైం॥

సావరే-గోరే సలోనే సుభాయ, మనోహరతా, జతి మైను లియో హైం।
 బాన-కమాన, నిషంగ కసేం, సిర సోహైం జటా, మునిబేష కియో హైం॥

౨౧

సంగ లిపఁ బిధుబైసీ బధూ, రతికో జేహి రంవక రుపు దియో హై|
 పాయన తౌ పనహీం న, పయాదేంహి కోఱ్యం చలిహైం, సకుచాత హియో హై||
 రాసీ మైం జాసీ అయాసీ మహా, పబి-పాహనహూ తేం కఠోర హియో హై|
 రాజహుఁ కాజ అకాజ న జానోఱ్య, కహోఱ్య తియకో జేహిం కాన కియో హై||
 ఐసీ మనోహర మూరతి ఏ, బిఛురేం కైసే ప్రీతమ లోగు జియో హై|
 ఆఁఖినమేం సఖీ! రాఖిబే జోగు, ఇన్హైం కిమి కై బనబాసు దియో హై||
 సీస జటా, ఉర- బాహు బిసాల, బిలోచన లాల, తిరీఛీ సీ భౌహైం|
 తూన సరాసన-బాన ధరేం తులసీ బన-మారగమేం సుతి సోహైం||
 సాదర బారహిం బార సుభాయఁ చితై తుమ్మ తోఱ్యం హమరో, మను మోహైం|
 పూఁఛత గ్రామబధూ సియ సోం, కహౌ, సాఁవరే-సే సఖి! రావరో కో హైం||
 సుని సుందర బైన సుధారస-సానే సయాసీ హైం జానకీం జాసీ భలీ|
 తిరఛే కరి నైన, దై నైన తిన్హైం సముర్భూజ కఛూ ముసుకాజ చలీ||

౨౨

తులసీ తేహి ఔసర సోహైం సబై అవలోకతి లోచనలాహు అలీం|
 అనురాగ-తడఁగమేం భాను ఉదైం బిగసీ మనో మంజుల కంజకలీం
 ధరి ధీర కహైం, చలు, దేఖిఅ జాజ, జహాఁ సజసి! రజసి రహిహైం|
 కహిహై జగు పోచ, న సోచు కఛూ, ఫలు లోచన ఆపన తౌ లహిహైం
 సుఖు పాజహైం కాన సునేం బతియాఁ కల, ఆపుసమేం కఛు పై కహిహైం|
 తులసీ అతి ప్రేమ లగీం పలకైం, పులకీం లఖీ రాము హిప మహి హైం||
 పద కోమల, స్యామల-గౌర కలేవర రాజత కోటి మనోజ లజాపఁ|
 కర బాన-సరాసన, సీస జటా, సరసీరుహ-లోచన సోన సుహాపఁ||
 జన్మ దేఖే సఖీ! సతిభాయహు తేం తులసీ తిన్హై తౌ మన ఫేరి న పాప|
 ఏహిం మారగ ఆజ కిసోర బధూ బిధుబైసీ సమేత సుభాయఁ సిధాప||

౨౩

ముఖపంకజ, కంజబిలోచన మంజు, మనిజ-సరాసన-సీ బసీ భౌహైం|
 కమనీయ కలేవర కోమల స్యామల-గౌర కిసోర, జటా సిర సోహైం||
 తులసీ కటి తూన, ధరేం ధను బాన, అచానక దిష్టి పరీ తిరఛోహైం|

కేహి భాఁతి కహాం సజని! తోహి సోం మృదు మూరతి ద్వై నివసీం మన మోహైం॥

వనమేం

స్త్రేమ సోం పీఛేం తిరీఛేం ప్రయాహి చిత్రై చితు దై వలే లై చితు చోరైం।

స్యామ సరీర పనేఱ లనై హులనై 'తులసీ' ఛబి సో మన మోరైం॥

లోచన లోల, వలై భృకుటీ కల కామ కమానహు సో తృను తోరై।

రాజత రాము కురంగకే సంగ నిషంగు కనే ధనుసోం సరు జోరైం॥

సర చారిక చారు బనాజి కనేం కటి, పాని సరాసను సాయకు లై।

బన ఖేలత రాము ఫిరైం మృగయా, 'తులసీ' ఛబి సో బరనై కిమి కై॥

అవలోకి అతాకిక రూపు మృగీం మృగ చౌంకి చకైం, చతవైం చితు దై।

న డగైం, న భగైం జియఁ జాని సీలీముఖ పంచ ధరైం రతి నాయకు హైం॥

౨౪

బింధికే బాసీ ఉదాసీ తపీ బ్రతధారీ మహా బిను నారి దుఖారే।

గౌతమతీయ తరీ 'తులసీ' సో కథా సుని భే మునిబృంద సుఖారే॥

హైవైహైం సిలా సబ చందముఖీం పరనేం పద మంజుల కంజి తిహారే।

కీన్హీ భలీ రఘునాయకజి! కరునా కరి కాననకో పగు ధారే॥

(ఇతి అయోధ్యాకాణ్డ)

అరణ్యకాణ్డ

మారీచానుధావన

పంచవటీం బర పర్నకుటీ తర బైరే హైం రాము సుభాయఁ సుహావి।

సోహై ప్రియా, ప్రియ బంధు లనై 'తులసీ' సబ అంగ ఘనే ఛబి ఛావి॥

దేఖి మృగా మృగనైసీ కహా ప్రియ బైన .తే ప్రీతమకే మన భావి।

హేమకురంగకే సంగ సరాసను సాయకు లై రఘునాయకు ధావి॥

(ఇతి అరణ్యకాణ్డ)

॥ 1

౨౫

కీష్కిన్ధాకాణ్డ

సముద్రోల్లజన

జబ అజ్గదాదినకీ మతి-గతి మంద భఈ,
 పవనకే పూతకో న కూదిబేకో పలు గో|
 సాహసీ హైవై నైలపర సహసా సకేలి ఆజ్,
 చితవత చహూఁ ఓర, ఔరని కో కలు గో||
 'తులసీ' రసాతలకో నికసి సలిలు ఆయో,
 కోలు కలమలో, అహి-కమతకో బలు గో|
 చారిహూ చరనకే చపేట చాపేఁ చిపిటి గో,
 ఉవకేం ఉవకీ చారి అంగుల అవలు గో||
 (ఇతి కీష్కిన్ధాకాణ్డ)

౨౬

సుందరకాణ్డ
 అశోకవన

బాసవ-బరున బిధి-బనతేం సుహావనో,
 దసాననకో కానను బసంతకో సింగారు సో|
 సమయ పురానే పాత పరత, డరత బాతు,
 పాలత లాలత రతి-మారకో బిహారు సో||
 దేఖేం బర బాపికా తడఁగ బాగకో బనాఉ,
 రాగబస భో బిరాగీ పవనకుమారు సో|
 సీయకీ దసా బిలోఖి బిటప అసోక తర,
 'తులసీ' బిలోకో సో తిలోక-సోక-సారు సో||
 మాలీ మేఘమాల, బనపాల బికరాల భట,
 నీకేం సబ కాల సింఘైం సుధాసార నీరకే|
 మేఘనాద తేం దులారో, ప్రాన తేం పియారో బాగు,
 అతి అనురాగు జియఁ జాతుధాన ధీర కేం||
 'తులసీ' సో జాని-సుని, సీయకో దరసు పాజ్,
 పైలో బాటికాఁ బజాజ్ బల రఘుబీర కేం|

బిద్యమాన దేఖత దసాననకో కానను సో
తహస-నహస కియో సాహసీ సమీర కేం॥

౨౭

లంకాదహన

బసన బటోరి బోరి-బోరి తేల తమీచర,
ఖోరి- ఖోరి ధాఇ ఆఇ బాఁధత లఁగూర హైం॥
తైసో కపి కౌతుకీ దేరాత ఢీలే గాత కైకై,
లాతకే అఘాత సహై, జిమేం కహై, కూర హైం॥

బాల కిలకారీ కైకై, తారీ దై-దై గారీ దేత,
పాఢేం లాగే, బాజత నిసాన ఢోల తూర హైం॥
బాలధీ బఢ్న లాగీ, రౌర- రౌర దీస్తీ ఆగీ,
బింధికీ దవారి కైధౌం కోటిసత సూర హైం॥

లాఇ- లాఇ ఆగి భాగే బాలజాల జహఁ తహఁ,
లఘు హైన్వ నిబుక గిరి మేరుతేం బిసాల భో॥
కౌతుకీ కపీను కూది కనక-కఁగూరాఁ చఢ్ఢో,
రావన-భవన చఢ్ఢీ రాఢ్ఢో తేహి కాల భో॥

'తులసీ' విరాజ్యో బ్యోమ బాలధీ పసారి భారీ,
దేఖేం హహరాత భట, కాలు సో కరాల భో॥

౨౮

తేజకో నిధాను మానో కోటిక కృసాను-భాను,
నఖ బికరాల, ముఖు తేసో రిస లాల భో॥

౨౯

బాలధీ బిసాల బికరాల, జ్వాలజాల మానో
లంక వీలిబేకో కాల రసనా పసారీ హై॥
కైధౌం బ్యోమబీధికా భరే హైం భూరి ధూమకేతు,
బీరరస బీర తరవారి సో ఉఘారీ హై ॥
'తులసీ' సురేస-చాపు, కైధౌం దామిని-కలాపు,
కైధౌం చలీ మేరు తేం కృసాను-సరి భారీ హై॥
దేఖేం జాతుధాన-జాతుధానీం అకులానీ కహైం.

కానను ఉజార్ యో, అబ నగరూ ప్రజారీహై॥
 జహ్-తహ్ బుబుక బిలోకి బుబుకారీ దేత,
 జరత నికేత, ధావో, ధావో లాగీ ఆగి రే।
 కహ్ తాతు-మాతు, బ్రాత-భగినీ, భామినీ-భాభీ,
 ధోరా ఛోటే ఛోహరా అభాగే భోండే భాగి రే॥

౨౯

హాథీ ఛోరా, ఘోరా ఛోరా, మహిష-బృషభ ఛోరా,
 ఛేరీ ఛోరా, సో వైసో జగావై, జాగి, జాగి రే।
 'తులసీ' బిలోకి అకులాసీ జాతుధానీం కహైం,
 బార-బార కహ్యోం, పియ! కపిసోం న లాగి రే॥

దేఖి జ్వాలాజాలు, హాహాకారు దసకంధ సుని,
 కహ్యో, ధరో, ధరో, ధావ బీర బలవాన హైం।
 లిపి నూల-నేల, పాస-పరిఘ, ప్రచండ దండ,
 భాజన సనీర, ధీర ధరేం ధను-బాన హైం॥

'తులసీ' సమిధ సాంజ, లంక జగ్యకుండు లఖి,
 జాతుధానపుంగీఫల జవ తిల ధాన హైం।
 ప్రవా సో లఁగూల, బలమూల ప్రతికూల హబి,
 స్వాహా మహా హాకి హాకి హునైం హనుమాన హైం॥

గాజ్యో కపి గాజ జ్యోం, బిరాజ్యో జ్వాలజాలజత,
 భాజే బీర ధీర , అకులాజ ఉర్వో రావనో।
 ధావో, ధావో, ధరో, సుని ధావ జాతుధాన ధారి,
 బారిధారా ఉలదై జలదు జౌన సావనో॥

30

లపట- రుపట రుహరానే, హహరానే బాత,
 భహరానే భట, పర్ యో ప్రబల పరావనో।
 ధకని ధకేలి, పేలి సబివ చలే లై రేలి,
 నాథ! న వలైగో బలు, అనలు భయావనో॥
 బడో బికరాల బేషు దేఖి, సుని సింఘనాదు,

ఉఠ్యో మేఘనాదు, సబిషాద కహై రావనో |
 బేగ జిఠ్యో మారుతు, ప్రతాప మారతండ కోటి,
 కాలఊ కరాలతా, బడఁకం జిఠ్యో బావనో ||
 'తులసీ' సయానే జాతుధాన పఠితానే కహైం,
 జాకో ఐసో దూతు, సో తో సాహేబు అబై ఆవనో |
 కాహేకో కుసల రోషం రామ బామదేవపలూ కీ,
 బిషమ బలీసోం బాది బైరకో బడఁకం వనో ||

పానీ! పానీ! పానీ! సబ రాని అకులానీ కహైం,
 జాతి హైం పరానీ, గతి జానీ గజచాలి హై |

30

బసన బిసారైం, మనిభూషన సభారత న,
 ఆనన సుఖానే, కహైం, కోహలూ కోఊ పాలిహై ||
 'తులసీ' మదోవై మీజి హాథ, ధుని మాథ కహై,
 కాహలూ కాన కియో న, మైం కహ్యో కేతో కాలి హై |
 బాపురేం బిభీషన పుకారి బార-బార కహ్యో,
 బానరు బడఁకీ బలాజి ఘనే ఘర ఘాలిహై ||
 కానను ఉజార్ యో తో ఉజార్ యో, న బిగార్ యో కఘ,
 బానరు బేచారో బాధి ఆన్యో హతి హారసోం |
 నిపట నిడర దేఖి కాహలూ న లఖ్యో బినేషి ,
 దీన్హో నా ఛడఁకొజి కహి కులకే కుఠారసోం ||
 ఛోటి జా బడఁకేరే మేరే పూతఊ అనేరే సబ,
 సాపని సోం ఖేలైం, మేలైం గరే ఘరాధార సోం |
 'తులసీ' మదోవై రోజి-రోజి కై బిగోవే ఆపు,
 బార-బార కహ్యో మైం పుకారి దాడఁకీ జారసోం ||

31

రానీం అకులానీ సబ డాడఁత పరానీ జాహిం,
 సకైం న బిలోకి బేషు కేసరికుమారకో |
 మీజి-మీజి హాథ, ధునై మాథ దసమాథ-తియ,
 "తులసీ" తిలౌ న భయో బాహేర అగారకో ||

సబు అసబాబు డాఢ్ఱో, మైం న కాఢ్ఱో, తైం న కాఢ్ఱో,
 జియకీ పరీ, సభారై సహన-భండార కో!
 శీర్షుతి మఢ్ఱోవై సబిషాద దేఖి మేఘనాదు,
 బయో లునియత సబ యాహీ దాఢ్ఱోజారకో॥

రావన కీ రాసీం బిలఖానీ కహై జాతుధానీం,
 హాహా! కోఱి కహే బీసబాహు దసమాఢ్ఱోం!
 కాహే మేఘనాద! కాహే, కాహే రే మహోదర! తూఱ
 ధీరజ న దేత, లాజి లేత కోఱిం న హాఢ్ఱోం॥

కాహే అతికాయ! కాహే, కాహే రే అకంపన!
 అభాగే తీయ త్యాగే భోండో బాగే జాత సాఢ్ఱో సోం!
 'తులసీ' బఢ్ఱోఱి బాది సాలతేం బినాల బాహైం,
 యాహీం బల బాలిసో బిరోఢు రఘునాఢ్ఱోం॥

33

హాట-బాట, కోట-కోట, అటని, అగార, పౌరి,
 ఖోరి-ఖోరి దౌరి-దౌరి దీన్ఱి అతి ఆగి హై!
 ఆరత పుకారత, సభారత న కోఱి కాహళూ,
 బ్యాకుల జహాఱి సో తహాఱి లోక చలే భాగి హైం
 బాలధీ ఫిరావై, బార-బార రుహారావై, రుఱైం
 బుఢియా-సీ లంక పఘిలాజి పాగ పాగిహై!
 'తులసీ' బిలోకి అకులానీ జాతుధానీం కహైం,
 చిత్రహళూ కే కపి సోం నిసాచరు న లాగిహై॥

లగీ, లాగీ ఆగి, భాగి-భాగి చలే జహాఱి -జహాఱి,
 ధీయకో న మాయ, బాప పూత న సభారహీం!
 ఛూఱే బార, బసన ఉఘారే, ధూమ-ఢుంఢ అంఢ,
 కహైం బారే-బూఢ్ఱో 'బారి', బారి' బార బారహీం॥

హయ హిహినాత, భాగే జాత ఘహారాత గజ,
 భారీ భీర రేలి-పేలి రౌంఢి-ఘౌంఢి డారహీం!
 నామ, లై చిలాత, బిలలాత, అకులాత అతి,
 'తాత తాత! తౌంసిఅత, రుఱౌంసిఅత, రుఱారహీం॥

34

లపట కరాల జ్వాలజాలమాల దహూఁ దిసి,
 ధామ అకులానే, పహిచ్చానై కౌన కాహి రే।
 పాసికో లలాత బిలలాత, జరే గాత జాత
 పరే పాషమాల జాత 'భ్రాత! తూఁ నిబాహి రే॥

ప్రియా తూఁ పరాహి, నాథ! నాథ! తూ పరాహి, బాప !
 బాప తూఁ పరాహి, పూత! పూత! తూఁ పరాహి రే॥

'తులసీ' బిలోకి లోగ బ్యాకుల బేహాల కహ్లాం,
 లేహి దససీన అబ బీన చఖ చాహి రే॥

బీథికా-బజార ప్రతి, అటని అగార ప్రతి,
 పవరి-పగార ప్రతి బానరు బిలోకిప।
 అధ-ఊర్ధ బానర, బిదసి-దిసి బానరు హై,
 మానో రహ్యో హై భరి బానరు తిలోకిప॥

మూఁదైం ఆఁఖి హియమేం, ఉఘారేం ఆఁఖి ఆగేం రాఢ్ఠో,
 ధాష జాష జహ్-తహ్, ఔర కోఊ కోకిప।
 లేపఱ, అబ లేపఱ తబ కోఊ న సిఖాబో మానో,
 సోఊ సతరాష జాష జాహి-జాహి రోకిప॥

3x

ఏక కరైం ధంజ, ఏక కహ్లాం, కాఢౌ సౌంజ, ఏక
 ఔంజ, పాసి పీకై కహ్లాం, బనత న ఆవననో।
 ఏక పరే గాఢ్ఠో ఏక డాఢ్ఠ త హిం కాఢ్ఠో, ఏక
 దేఖత హైం రాఢ్ఠో, కహ్లాం, పావకు భయావనో॥

'తులసీ' కహత ఏక 'సీకేం హాథ లాప కపి,
 అజహూఁ న ఛాఢ్ఠై బాలు గాలకో బజావనో।
 'ధాఊ రే, బుఝూఊ రే, కి బావరే హౌ రావరే, యా
 ఔరై ఆగి లాగీ న బుఝూవై సింధు సావనో॥

కోఁపి దసకంఠ తబ ప్రలయ పయోద బోలే,
 రావన-రజాష ధాప ఆష జాఢ జోరి కై।
 కహ్యో లంకపతి లంక బరత, బుతాఊ బేగి,

బానరు బహాఇ మారౌ మహాబీర బోరి కై॥

'భలేం నాథ!' నాఇ మాథ చలే పాథప్రదనాథ,
 బరషైం ముసలధార బార-బార ఘోరి కై।
 జీవనతేం జాగీ ఆగీ, చపరి చౌగునీ లాగీ
 'తులసీ' భభరి మేఘ భాగే ముఖు మోరి కై

3౬

ఇహాఁ జ్వాల జరే జాత, ఉహాఁ గ్లాని గరే గాత,
 సూఖే సకుచాత సబ కహత పుకార హై॥

'జగ షట భాను దేఖే ప్రలయకృసాను దేఖే,
 సేష-ముఖ-అనల బిలోకే బార-బార హై॥

'తులసీ'సున్యో న కాన సలిలు సర్పి-సమాన,
 అతి అచిరిజు కియో కేసరీకుమార హై।

బారిద బచన సుని ధునే సీస సచివన్త
 కహైం దససీస! 'ఈస-బామతా-బికార హైం'
 'పావకు, పవను, పానీ, భాను, హిమవాను, జము,
 కాలు, లోకపాల మేరే డర డావాఁడోల హైం।
 సోహేబు మహేసు సదా సంకిత రమేసు మోహిం
 మహాతప సాహస బిరంచి లీన్హేం మోల హైం॥

'తులసీ' తిలోక ఆజు దూజో న బిరాజై రాజు,
 బాజే-బాజే రాజనికే బేటా-బేటీ ఓల హైం।
 కో హై ఈస నామకో, జో బామ హోత మోహూసే కో,
 మాలవాన! రావరేకే బావరే-నే బోల హైం'॥

3౭

భూమి భూమిపాల, బ్యాలపాలక పతాల, నాక-
 పాల, లోకపాల జేతే, సుభట-సమాజు హై।
 కహై మాలవాన, జాతుధానపతి ! రావరే కో
 మనహూఁ అకాజు ఆనై, ఐసో కౌన ఆజు హై॥

రామకోహు పావకు, సమీరు సియ-స్వాసు, కీసు,
 ఈస-బామతా బిలోకు, బానరకో బ్యాజు హై।

జారత పచారి ఫేరి-ఫేరి సో నిసంక లంక,
జహాఁ బాఁకో బీరు తోసో నూర-సిరతాజు హై॥

పాన-పకవాన బిధి నానా కే, సఁధానో, సీధో,
బిబిధ బిధాన ధాన బరత బఖారహీం|
కనకకీరీట కోటి పలఁగ, పేటారే, పీఠ
కాఢత కహార సబ జరే భరే భారహీం॥

ప్రబల అనల బాఢే జహాఁ కాఢే తహాఁ డాఢే,
ఝపట-లపట బరే భవన-భండారహీం|

3౮

'తులసి' అగారు న పగారు న బజారు బచ్చో,
హాఢీ హాథసార జరే ఘోరే ఘోరసారహీం॥

హాట-బాట హాటకు పిఘలి చతో ఫీ-సో ఘనో,
కనక-కరాహీ లంక తలఫతి తాయసోం॥

నానాపకవాన జాతుధాన బలవాన సబ
పాగి పాగి ఢేరీ కీన్హీ భలీభాఁతి భాయసోం॥

పాహునే కృసాను పవమానసోం పరోసో, హనుమాన
సనమాని కై జేంవాఏ చిత-చాయసోం|

'తులసి' నిహారి అరినారి దై-దై గారి కహైం
బావరేం సురారి బైరు కీన్హో రామరాయసోం॥

రావన సో రాజరోగు బాఢత బిరాట-ఉర,
దిను-దిను బికల, సకల సుఖ రాఁక సో|
నానా ఉపచార కరి హారే సుర, సిద్ధ,ముని,
హోత న బిసోక, ఔత పావై న మనాక సో॥

రామకీ రజాఇతేం రసాఇనీ సమీరసూను
ఉతరి పయోధి పార సోధి సరవాక సో|

3౯

జాతుధాన-బుట పుటపాక లంక-జాతరూప-
రతన జతన జారి కియో హై మృగాంక-సో॥

సీతాజనే బిదాళః

జారి-బారి, కై బిధూమ, బారిధి బుతాఇ లూమ,
 నాఇ మాఠో పగని, ఖో రాఢ్ఠో కర జోరి కై।
 మాతు! కృపా కీజే, సహిదాని దీజై, సుని సీయ
 దీన్హై అసీన చారు చూడామని ఖోరి కై॥
 కహా కహాం తాత! దేఖే జాత జ్యోం బిహాత దిన,
 బడః అవలంబ హీ, సో చలే తుష్టు తోరి కై।
 'తులసీ' సనీర నైన, నేహసో సిథిల బైన,
 బికల బిలోకి కపి కహత నిహోరి కై॥
 'దివస ఛ-సాత జాత జానిబే న, మాతు! ధరు
 ధీర, అరి-అంతకీ అవధి రహి ఠోరికై।

౪౦

బారిధి బఠాఇ నేతు ఐహైం భానుకులకేతు
 సానుజ కుసల కపికటకు బటోరి కై॥
 బచన బినీత కహి, సీతాకో ప్రబోధు కరి,
 'తులసీ' త్రికూట చఢః కహత డఘోరి కై।
 జై జై జానకీస దససీస-కరి-కేసరీ
 కపీసు కూద్యో బాత-ఘాత ఉదధి హలోరి కై॥
 సాహసీ సమీరసూను నీరనిధి లంఘి లఖి
 లంక సిద్ధపీతు నిసి జాగో హై మసాను సో।
 'తులసీ' బిలోకి మహాసాహసు ప్రసన్ను భఈ
 దేబీ సీయ-సారిఖీ, దియో హై బరదాను సో॥
 బాటికా ఉజారి, అఛఠారి మారి, జారి గఢః,
 భానుకులభానుకో ప్రతాపభాను-భాను-సో।
 కరత బిసోక లోక-కోకనద, కోక కపి,
 కహై జామవంత, ఆయో, ఆయో హనుమాన సో॥

౪౧

గగన నిహారి, కిలకారీ భారీ సుని,

హనుమాన పహిచాని భవ సానఁద సచేత హైం
బూడఁత జహాజ బచ్చో పథికసమాజ, మానో
ఆజ జావ జాని సబ అంకమాల దేత హైం॥

జై జై జానకీస, జై జై లఖన-కపీస కహి,
కూదైం కపి కౌతుకీ నటత రేత-రేత హైం।
అంగదు మయందు నలు నీల బలనీల మహా
బాలధీ ఫిరావైం, ముఖ నానా గతి లేత హైం॥

ఆయో హనుమాను, ప్రానహేతు అంకమాల దేత,
లేత పగధూరి ఏక, చూమత లఁగూల హైం।
ఏక బూర్హైం బార-బార సీయ-సమాచార, కహైం
పవనకుమారు, భో బిగతశ్రమ-సూల హైం॥

ఏక భూఖే జాని, ఆగేం ఆనైం కంద-మూల-ఫల,
ఏక పూజైం బాహు బలమూల తోరి పూల హైం।
ఏక కహైం తులసీ సకల సిధి తాకేం, జాకేం
కృపా-పాథనాత సీతానాథు సానుకూల హైం॥

౪౨

సీయకో సనేహు, సీలు, కథా తథా లంకాకీ
కహత చలే చాయసోం, సిరానో పథు ఛనమేం।
కహ్యో జబరాజ బోలి బానరసమాజ, ఆజ
ఖాహు ఫల, సుని పేలి పైలే మధుబనమేం।
మారే బాగవాన, తే పుకారత దేవాన గే,
' ఉజారే బాగ అంగదు దేఖావ ఘాయ తనమేం।
కహై కపిరాజ, కరి కాజ ఆవ కీస, తుల-
సీసకీ సపథ కహామోదు మేరే మనమేం॥

భగవాన్ రామకీ ఉదారతా
నగరు కుబేరకో సుమేరుకీ బరాబరీ ,
బిరంచి-బుద్ధికో బిలాసు లంక నిరమాన భో।
ఈసహి చఢ్ఱోజ సీస బీసబాహు బీర తహా,
రావను సో రాజా రజ-తేజకో నిధాను భో॥

'తులసీ' తిలోకకీ సమృద్ధి, సౌంజ, సంపదా

సకేలి చాకి రాఖీ, రాసి, జాగరు జహాను భో!
 తీసరేం ఉపాస బనబాస సింధు పాస సో
 సమాజ మహారాజజూ కో ఏక దిన దాను భో
 (ఇతి సున్దరకాణ్డ)

లంకాకాణ్డ

రాక్షసోంకీ చిన్తా

బడల్ బికరాల భాలు-బానర బినాల బడల్,
 'తులసీ' బడల్ పహార లై పయోధి తోషిహైం!
 ప్రబల ప్రచండ బరిబండ బాహుదండ ఖండి
 మండి మేదినీకో మండలీక-లీక లోషిహైం॥

లంకదాహు దేఖేం న ఉఛాహు రహ్యో కాహున కో,
 కహైం సబ సచివ పుకారి పావ రోషిహైం!
 బాఁచిహై న పాఁచైం తిపురారిహూ మురారిహూ కే,
 కోహై రన రారికో జైం కోసలేస కోషిహైం॥

౪౪

త్రిజటాకా ఆశ్వాసన

త్రిజటా కహతి బార-బార తులసీస్వరీసోం,
 'రాఘూ బాన ఏకహీం సముద్ర సాతా సోషిహైం!
 సకుల సఘూరి జాతుధాన-ధారి జమ్బుకాది,
 జోగినీ-జమాతి కాలికాకలాప తోషిహైం॥
 రాజు దే నేవాజిహైం బజాజి కై బిభీషన్యై,
 బజైంగే బ్యోమ బాజనే బిబుధ ప్రేమ పోషిహైం॥
 కౌన దసకంధు, కౌన మేఘనాదు బాపురో,
 కో కుంభకర్ను కీటు, జబ రాము రన రోషిహైం॥
 బినయ-సనేహ సోం కహతి సీయ త్రిజటాసోం,
 పాప కఘ సమాచార ఆరజసువనకే!
 పాప జూ, బధాయో నేతు ఉతరే భానుకులకేతు,

ఆప దేఖి-దేఖి దూత దారున దువనకే॥

బదన మలీన, బలహీన, దీన దేఖి, మానో
మిట్టై ఘట్టై తమీచర-తిమిర భువనకే।
తోకపతి-కోక-సోక మూఁదే కపి-కోకనద,
దండ ద్వై రహే హైం రఘు-ఆదితి-ఉవనకే॥

౪౫

ఝూలనా

సుభుజు మారీచు ఖరు త్రిసరు దూషను బాలి,
దలత జేహిం దూసరో సరు న సాఁధ్యో।
ఆని పరబామ బిధి బామ తేహి రామసోం,
సకత సంగ్రాము దసకంధు కాఁధ్యో॥

సముర్షి తులసీస-కపి-కర్మ ఘర- ఘర ఘైరు,
బికల సుని సకల పాఁధ్యోధి బాఁధ్యో।
బసత గఢఁ బంక, లంకేసనాయక అఘత,
లంక నహిం ఖాత కోఉ భాత రాఁధ్యో॥

'బిస్వజయీ' భృగునాయక-నే బిను హాథ భవ హని హాథ హజారీ।
బాతుల మాతులకీ న సునీ సిఖ కా 'తులసీ' కపి లంక న జారీ॥

అజహూఁ తౌ భలో రఘునాథ మితేం, ఫిరి బూర్షుహై, కో గజ,కౌన గజారీ।
కీర్తి బఢఁ, కరతూతి బఢఁ, జన-బాత బఢఁ, సో బఢఁ-ఈ బజారీ॥

౪౬

జబ పాహన భే బనబాహన-నే ఉతరే బనరా, 'జయ రామ' రఢైం।
'తులసీ' లిపి సైల-సిలా సబ సోహత, డసాగరు జ్యోం బల బారి బఢఁ-
కరి కోపు కరైం రఘుబీరకో ఆయసు,కౌతుక హిం గఢఁ కూది చఢఁ-
చతురంగ చమూ పలమేం దలి కై రన రావన-రాఢఁ-సుహాఢఁ గఢఁ-॥

బిపుల బిసాల బికరాల కపి-భాలు, మానో
కాలు బహు బేష ధరేం, ధాప కిపి కరషా ।
లిప సిలా-సైల,సాల,తాల ఔ తమాల తోరి
తోపైం తోయనిధి, సురకో సమాజు హరషా॥

డగే దిగకుంజర కమరు కోలు కలమలే,
 డోలే ధరాధర ధారి, ధరాధరు ధరషా|
 'తులసీ'తమకి చలైం, రాఘాకీ సపథ కరైం,
 కో కరై అటక కపికటక అమరషా||

౪౭

ఆవి సుకు, సారను, బోలావి తే కహాన లాగే,
 పులక సరీర సేనా కరత ఫహమ హీం|
 'మహాబలీ బానర బిసాల భాలు కాలసే
 కరాల హైం, రహైం కహా, సమాహింగే కహా, మహీ||
 హాస్యో దసకంధు రఘునాథకో ప్రతాప సుని,
 'తులసీ' దురావే ముఖు, సూఖత సహమ హీం|
 రామకే బిరోధేం బురో బిధి-హరి-హరహూ కో,
 సబకో భలో హై రాజూ రామకే రహమ హీం||

అంగదజీకా దూతత్వ

'ఆయో! ఆయో! ఆయో సోఈ బానర బహోరి!' భయో
 సోరు చహు, ఓర లంకా, ఆవి, జబరాజకేం|
 ఏక కాఠ్కై సౌంజ, ఏక ధౌంజ కరైం, 'కహా హైవైవై,
 పోచ భఈ, 'మహాసోమ సుభటసమాజకేం||

గాజ్యో కపిరాజ రఘురాజకీ సపథ కరి,
 మూదే కాన జాతుధాన మానో గాజేం గాజకేం|

౪౮

సహమి సుఖాత బాతజాతకీ సురతి కరి,
 లవా జ్యోం లుకాత, తులసీ ఝపేటేం బాజకేం||

తులసీస బల రఘుబీరజూ కేం బాలిసుతు
 వాహి న గనత, బాత కహత కరేరీ-సీ|
 బకసీస ఈసజూ కీ భీస హోత దేఖిత,
 రిస కాహేం లాగతి, కహత హౌం మైం తరీ-సీ||

చఠ్కీ గఠ్-మఠ్ దృఠ్, కోటకేం కఠ్గూరేం, కోపి

నేకు ధకా దేహైం, ధైహైం ఢేలనకీ ఢైరీ-సీ।
 సును దసమాథ ! నాథ-ణాతకే హమారే కపి
 హాథ లంకా లాజహైం తౌ రహాగీ హాథేరీ-సీ॥

'దూషను, బిరాధు, ఖరు, త్రిసరా, కబంధు బధే
 తాలఊ బినాల బేధే, కౌతుక హై కాలికో।
 ఏకహి బిసిష బస భయో బీర బాఁకురో సో,
 తోహూ హై బిదిత బలు మహాబలీ బాలికో॥

౪౯

'తులసీ' కహత హిత మానతో న నేకు సంక,
 మేరో కహ జైహై, ఫలు హైహై తూ కుచాలికో।
 బీర-కరి-కేసరీ కుతారపాని మానీ హారి,
 తేరీ కహ చలీ, బిడఁ! తోసే గనై ఘాలి కో॥

తోసోం కహాం దసకంధర రే, రఘునాథ బిరోధు న కీజిష బౌరే।
 బాలి బలీ, ఖరు, దూషన ఔర అనేక గిరే జే-జే భీతిమేం దౌరే॥
 బిసిఅ హాల భఈ తోహి ధాం, న తు లై మిలు సీయ చహై సుఖు జౌం రే।
 రామకేం రోష న రాఖి సకైం తులసీ బిధి, శ్రీపతి, సంకరు సౌ రే॥
 తూఁ రజనీచరనాథ మహా, రఘునాథకే సేవకకో జను హాం హాం।
 బలవాన హై స్వాను గలీం అపనీం, తోహి లాజ న గాలు బజావత సౌహాం।
 బీస భుజా, దస సీస హారాం, న డరౌం, ప్రభు-ఆయసు-భంగ తేం జౌం హాం।
 ఖేతమేం కేహారి జ్యోం గజరాజ దతౌం దల, బాలికో బాలకు తౌం హాం॥

౫౦

కోసలరాజకే కాజ హాం ఆజ త్రికూటు ఉపారి, లై బారిధి బోరౌం।
 మహాభుజదండ ద్వై అండకటాహా చపేటకీం చోట చటాక దై ఘోరౌం॥
 ఆయసు భంగతేం జౌం న డరౌం, సబ మీజి సభాసద శ్రోనిత ఘోరౌం।
 బాలికో బాలకు జౌం, 'తులసీ' దసహూ ముఖకే రనమేం రద తోరౌం
 అతి కోపసోం రోప్యో హై పాఊ సభాఁ, సబ లంక ససంకిత, సోరు మచా।
 తమకే ఘననాద-సే బీర ప్రచారి కై, హారి నిసాచర-సైను పచా॥
 న టరై పగు మేరుపకు తేం గరు భో, సో మనో మహి సంగ బిరంచి రచా।
 'తులసీ' సబ సూర సరాహత హైం, జగమేం బలసాలి హై బాలి-బచా॥

రోప్యో పాఉ పైజ కై, బిచారి రఘుబీర బలు
లాగే భట సమిటి, న నేకు టసకతు హై॥

తజ్యో ధీరు-ధరనీం, ధరనీధర ధసకత,
ధరాధరు ధీర భారు సహి న సకతు హై॥

మహాబలీ బాలికేం దబత కలకతి భూమి,
'తులసీ' ఉఫలి సింధు, మేరు మసకతు హై॥

×౧

కమర కతిన పీతి ఘట్టా పర్ యో మందరకో,
ఆయో సోఈ కామ, పై కరేజో కసకతు హై॥

రావణ ఔర మన్దోదరీ

ర్ఘూలనా

కనకగిరిస్యంగ చఢ్ఠీ దేఖి మర్కటకటకు,
బదత మందోదరీ పరమ భీతా॥

సహసభుజ-మత్తగజరాజ-రనకేసరీ
పరసుధర గర్భు జేహి దేఖి బీతా॥

దాస తులసీ సమరసూర కోసలధనీ,
ఖ్యాల హీం బాలి బలసాలి జీతా॥
రే కంత ! తృన దంత గహి 'సరన శ్రీరాము' కహి,
అజహుఁ ఏహి భాఁతి లై సౌంపు సీతా॥

రే నీచ! మారీచు బిచలాఞ్జ, హతి తాడఁకా,
భంజి సివచాపు సుఖు సబహి దీన్వోయీ॥
సహస దసచారి ఖల సహిత ఖర-దూషనహి,
పైరై జమధామ, తైం తఉ న చీన్వోయీ॥

×౨

మైం జో కహౌం, కంత! నును మంతు భగవంతసోం
బిముఖ హైవ బాలి ఫలు కౌన లీన్వోయీ॥
బీన భూజ, దస సీస భీస గవ తబహిం జబ,
ఈస కే ఈససోం బైరు కీన్వోయీ॥

బాలి దలి, కాల్తి జలజాన పాషాన కియే,
 కంత ! భగవంతు తైం తఉ న చీన్వేం!
 బిపుల బికరాల భట భాలు-కపి కాల -నే,
 సంగ తరు తుంగ గిరిస్యంగ లీన్వేం॥

ఆజగో కోసలాధీసు తులసీస జేంహి
 ఫత్ర మిన మౌలి దస దూరి కీన్వేం!
 ఈస బకసీస జని భీస కరు, ఈస! సును,
 అజహుఁ కులకునల బైదేహి దీన్వేం॥

సైనకే కపిన కో కో గనై, అర్బుదే
 మహాబలబీర హనుమాన జానీ!
 భూలిహై దస దిసా, సీస పుని డోలిహైం,
 కోఽపి రఘునాథు జబ బాన తానీ॥

×3

బాలిహూఁ గర్బు జియ మాహిం ఐసో కియో,
 మారి దహపట దియో జమకీ ఘానీం!
 కహతి మందోదరీ, సునహి రావన! మతో,
 బైగి లై దేహి బైదేహి రానీ॥

గహను ఉజ్జారి, పురు జారి, సుతు మారి తవ,
 కుసల గో కీను బర బైరి జాకో!
 దూసరో దూతూ పను రోఽపి కోపేఉ సభాఁ,
 ఖర్బు కియో సర్బకో, గర్బు థాకో॥

దాసు తులసీ సభయ బదత మయనందినీ,
 మందమతి కంత, సును మంతు మ్హాకో!
 తౌలా మిలు బేగి, నహి జౌంలౌం రన రోష భయో
 దాసరథి బీర బిరుదైత బాఁకో॥

కానను ఉజ్జారి, అచ్చు మారి, ధారి ధూరి కీన్వీం,
 నగరు ప్రచార్ యో, సో బిలోకోస్య బలు కీసకో!
 తుమ్మెం బిద్యమాన జాతుధానమండలీమేం కపి
 కోఽపి రోప్యో పాఉ, సో ప్రభాఉ తులసీసకో॥

కంత ! సును మంతు కుల-అంతు కిపఁ అంత హాని,
హాతో కీజై హీయతేం భరోసో భుజ బీసకో!

×౪

తౌలాం మిలు బేగి జౌలాం చాపు న చఢ్ఱాయో రామ,

రోషి బాను కాఢ్యో న దలైయా దససీసకో॥

'పవనకో పూతు దేఖ్యో దూతు బీర బాఁకురో,జో

బంక గఢ్ఱం లంక-సో ఢకాఁ ఢకేలి ఢాహిగో!

బాలి బలసాలికో సో కాలి దాపు దలి కోపి,

రోప్యో పాఉ చపరి, చముకో చాఉ చాహిగో॥

సోఈ రఘునాథ కపి సాథ పాథనాథు బాఁధి,

ఆయో నాథ! భాగే తేం ఖిరిరి ఖేహ ఖాహిగో!

'తులసీ' గరబు తజ మిలిబేకో సాజు సజి,

దేహి సియ, న తౌ పియ! పాఞ్చమాల జాహిగో॥

ఉదధి అపార ఉతరత నహిం లాగీ బార

కేసరీకుమారు సో అదంఢ-కైసో డాఁడఱిగో

బాటికా ఉజారి, అచ్చు, రచ్చకని మారి భట

భారీ భారీ రాఉరేకే చాఉర-సే కాఁడఱిగో॥

××

'తులసీ' తిహారేం బిద్యమాన జుబరాజు ఆజు

కోఁపి పాఉ రోపి, సబ ఛూఢే కైకై ఛాఁడఱిగో!

కహాకీ న లాజు, పియ! ఆజుహళూఁ న పియ ఆప బాజు,

సహిత సమాజు గఢ్ఱం రాఁడ-కైసో భాఁడఱిగో॥

జాకే రోష-దుసహ-త్రిదోష-దాహ దూరి కీన్వే

పైఅత న ఛత్రీ-ఖోజు ఖోజుత ఖలకమేం!

మాహిషమతికో నాథ ! సాహసీ సహస బాహు॥

సమర-సమర్థ నాథ! హేరిప హలకమేం॥

సహిత సమాజు మహారాజు సో జహోజరాజు

బూడఱి గయో జాకే బల-బారిధి-ఛలకమేం!

టూటత పినాకకేం మనాక బామ రామసే, తే
నాక బిను భవ భృగునాయకు పలకమేం॥

౫౬

కీస్తీ ఛోనీ ఛత్రి బిను ఛోనిప-ఛపనిహార,
కఠిన కుఠార పాని బీర-బాని జాని కై।
పరమ కృపాల జో నృపాల లోకపాలన పై,
జబ ధనుహాఈ హైహై మన అనుమాని కై॥

నాకమేం పినాక మిస బామతా బిలోకి రామ
రోకోయ్ పరలోక లోక భారీ భ్రమ భాని కై।
నాజ దస మాధ మహి, జోరి బీస హాధ, పియ !
మిలిప పై నాధ ! రఘునాధ పహిచాని కై॥
కహ్యో మతు మాతుల, బిబీషనహూఁ బార-బార,
ఆఁచరు పసార పియం పాఁయ తై-తై హౌం పరీ।

బిదిత బిదేహపుర నాధ! భుగునాధగతి,
సమయ సయానీ కీస్తీ జైసీ ఆజ గౌం పరీ।
బాయస, బిరాధ, ఖర, దూషన, కబంధ, బాలి,
బైర రఘుబీరకేం న పూరీ కాహూకీ పరీ।
కంత బీస లోయన బిలోకిప కుమంతఫలు,
ఖ్యాల లంకా లాఈ కపి రాఁడకీ-నీ యోపరీ॥

౫౭

రామ సోం సాము కిపఁ నితు హై హితు, కోమల కాజ న కీజిప టాఁతే।
ఆపని సూర్ఘి కహౌం, పియ ! బూర్ఘిప, ఝూర్ఘిబే జోగు న రాహారు, నాఠే॥
నాధ! సునీ భృగునాధకథా, బలి బాలి గప చలి బాతకే సాఁతేం।
భాజ బిబీషను జాజ మిల్యో, ప్రభు ఆజ పరే సుని సాయర కాఁతేం॥
పాలిబేకో కపి-భాలు-చమూ జమ కాల కరాలహుకో పహారీ హై।
లంక-సే బంక మహా గఢ్ దుర్గమ ధ్ హిబే-దాహిబేకో కహారీ హై॥
తీతర-తోమ తమిచర-సేన సమీరకో సూను బఢ్ బహారీ హై।
నాధ! భలో రఘునాధ మిలేం రజనిచర-సేన హిపఁ హహారీ హై॥

౫౮

రాక్షస-వానర-సంగ్రామ

రోషో రన రావను, బోలాప బీర బానభత,
జానత జే రీతి సబ సంజగ సమాజకీ।
చలీ చతురంగ చమూ, చపరి హనే నిసాన,
సేనా సరాహన జోగ రాతిచరరాజకీ॥

తులసీ బిలోకి కపి-భాలు కిలకత
లలకత లఖి జ్యోం కఁగాల పాతరీ సునాజకీ।
రామరూఖ నిరఖి హరష్యో హియఁ హనూమాను,
మానో ఖేలవార ఖోలీ సీసతాజ బాజకీ॥

సాజి కై సనాహ-గజగాహ సఉఛాహ దల,
మహాబలీ ధాప బీర జాతుధాన ధీరకే।
ఇహఁ భాలు-బందర బిసాల మేరు-మందర-సే।
లిప సైల-సాల తోరి నీరనిధితీరకే॥

తులసీ తమకి-తాకి బిరే భారీ జుద్ధ క్రుద్ధ,
సేనప సరాహే నిజ నిజ భట భీరకే।
రుండనకే ర్ముండ ర్ముమా-ర్ముమా ర్ముకరే-సే నావైం,
సమర సుమార సూర మారైం రఘుబీరకే॥

౫౯

తీఖే తురంగ కురంగ సురంగని సాజి చఢ్ే ఛటి ఛైల ఛబీలే।
భారీ గుమాన జిన్వే మనమేం, కబహూఁ న భవ రనమేం తన ఢీలే॥
తులసీ లఖీ కై గజ కేహారి జ్యోం ర్ముపటే,పటకే సబ సూర సలీలే।
భూమి పరే భట భూమి కరాహత, హఁకి హనే హనుమాన హతీలే।
సూర సఁజోఇల సాజి సుబాజి, సునేల ధరైం బగమేల చలే హైం
భారీ భుజా భరీ,భారీ సరీర, బలీ బిజయీ సబ భాతి భలే హైం॥
'తులసీ' జిన్వ ధాపఁ ధుకై ధరనీ, ధరనీధర ధౌర ధకాన హలే హైం।
తే రన-తీక్ష్ణన లక్ష్ణన లాఖన దాని జ్యోం దారిద దాబి దలే హైం॥
గహి మందర బందర-భాలు చలే, సో మనో ఉనయే ఘన సావనకే।

'తులసీ' ఉత ఝుండ ప్రచండ ఝుకే, ఝుపటైం భట జే సురదావనకే॥
 బిరుయే బిరుదైత జే ఖేత ఆరే, న టరే హఠి బైరు బడఁవనకే॥
 రన మఱి మచీ ఉపఠీ-ఉపరా భలేం బీర రఘుప్పతి రావనకే॥

౬౦

సర-తోమర నేలసమూహ పవారత, మారత బీర నిసాచరకే॥
 ఇత తేం తరు-తాల తమాల చలే, ఖర ఖండ ప్రచండ మహీధరకే॥
 'తులసీ' కరి కేహరినాదు భిరే భట, ఖగ్గ ఖగే, ఖపుఆ ఖరకే॥
 నఖ-దంతన సోం భుజదండ బిహండత, ముండసోం ముండ పరే ఝురకైం॥

రజనీచర-మత్తగయంద-ఘటా బిఘటై మృగరాజకే సాజ లరై॥
 ఝుపటై భట కోటి మహీం పట్టకై, గరజై, రఘుబీరకీ సాంహ కరై
 తులసీ ఉత హాక దసానను దేత, ఆచేత భే బీర, కో ధీర ధరై॥
 బిరుయో రన మారుతకో బిరుదైత, జో కాలహు కాలసో బూర్షి పరై॥

జే రజనీచర బీర బిసాల, కరాల బిలోకత కాల న ఖావి॥
 తే రన-రోర కపీసకిసోర బడఁబే బరజోర పరే షగ పాయే॥

లూమ లపేటి, ఆకాస నిహారి కై, హాకి హఠీ హనుమాన చలాప
 సూఖి గే గాత, చలే నభ జాత, పరే భ్రమబాత, న భూతల ఆవి॥

౬౧

జో దససీసు మహీధర ఈసకో బీస భుజా ఖులి ఖేలనిహారో॥
 లోకప, దిగ్గజ, దానవ ,దేవ సబై సహమే సుని సాహసు భారో॥
 బీర బడఁబే బిరుదైత బలీ, అజహూఁ జగ జాగత జాసు పవారో॥
 సో హనుమాన హనోయ్ మురికాఁ గిరి గో గిరిరాజ జ్యోం గాజకో మారో॥
 దుర్గమ దుర్గ, పహారతేం భారే, ప్రచండ మహా భుజదండ బనే హైం ।
 లక్ష్మమేం పక్షర, తిక్ష్ణ తేజ, జే సూరసమాజమేం గాజ గనే హైం॥
 తే బిరుదైత బలీ రనబాఁకురే హాకి హఠీ హనుమాన హనే హైం॥
 నాము లై రాము దేఖావత బంధుకో ఘూమత ఘూయల ఘూయఁ ఘనే హైం॥
 హాధిన సోం హాధీ మారే, ఘోరేసోం సఘోరే ఘోరే,
 రథని సోం రథ బిదరని బలవానకీ॥

౬౨

చంచల చపేట, చోట చరన చకోట చాహేం,
హహరానీ ఫౌజేం భహరానీ జాతుధానకీ॥

బార-బార సేవక-సరాహనా కరత రాము,
'తులసీ' సరాహై రీతి సాహేబ సుజానకీ।
లాఁబీ లూమ లసత, లపేటి పటకత భట,
దేఖౌ దేఖౌ, లఖన ! లరని హనుమానకీ॥

దబకి దబోరే ఏక, బారిధిమేం బోరే ఏక,
మగన మహీమేం, ఏక గగన ఉడఁత హైం।
పకరి పఛారే కర, చరన ఉఛారే ఏక,
చీరీ-ఛారి డారే, ఏక మీజి మారే లాత హైం॥

'తులసీ' లఖత, రాము, రావను, బిబుధ, బిధి,
చక్రపాని, చండిపతి, చండికా సిహాత హైం॥
బడఁరే-బడఁరే బానఞ్చత బీర బలవాన బడఁరే,
జాతుధాన, జాథప నిపాతే బాతజాత హైం॥

౬౩

ప్రబల ప్రచండ బరిబండ బాహుదండ బీర
ధావ జాతుధాన, హనుమాను లియో ఘేరి కై।
మహాబలపుంజ కుంజరారి జ్యోం గరజి, భట
జహా-తహాఁ పటకే లఁగూర ఫేరి-ఫేరి కై।
మారే లాత,తోరే గాత, భాగే జాత హాహా ఖాత,
కహైం, 'తులసీస! రాఖి' రామకీ సౌం టరి కై।
రహార-రహార పరే, కహారి-కహారి ఉరైం,
హహారి-హహారి హరు సిద్ధ హానే హేరి కై॥
జాకీ బాకీ బీరతా సునత సహమత సూర,
జాకీ ఆఁచ అబహూఁ లసత లంక లాహ-సీ।
సోఁఁక హనుమాన బలవాన బాఁకో బానఞ్చత,
జోహి జాతుధాన-నేనా చల్యో లేత ధాహ-సీ॥
కంపత అకంపన, సుఖాయ అతికాయ కాయ,

కుంభఊకరన ఆజ రహ్యో పాజ ఆహ-సీ |
దేఖే గజరాజ మృగరాజ జ్యోం గరజ ధాయో,
బీర రఘుబీరకో సమీరసూను సాహసీ ||

౬౪

ఝూలనా

మత్త-భట-ముకుట, దసకంఠ-సాహస-సజల-
స్యంగ-బిద్ధరని జను బజ్ర-టాఁకీ |
దసన ధరి ధరని చిక్కరత దిగ్గజ, కమఠు,
నేషు సంకుచిత, సంకిత పినాకీ ||

చలత మహి-మేరు, ఉచ్చలత సాయర సకల,
బికల బిధి బధిర దిసి-బిదసి ఝూఁకీ |
రజనివర-ఘరని ఘర గర్భ-అర్భక స్రవత,
సునత హనుమానకీ హాఁక బాఁకీ ||

కౌనకీ హాఁకపర చౌంక చండీసు, బిధి,
చండకర ధకిత ఫిరి తురగ హాఁకే |
కౌనకే తేజ బలసీమ భట భీమ-నే
భీమతా నిరఖి కర నయన ధాఁకే ||

దాస-తులసీసకే బిరుద బరనత బిదుష,
బీర బిరుదైత బర బైరి ధాఁకే |
నాక నరలోక పాతాల కోఁక కహత కిన

కహాఁ హనుమాను-నే బీర బాఁకే |

౬౫

జాతుధానావలీ-మత్తకుంజరఘటా
నిరఖి మతగరాజ జ్యోం గిరితేం టూట్యో |
బికట చటకన చోట, చరన గహి, పటకి మహి,
నిఘటి గప సుభట, సతు సబకో ఛూట్యో ||

'దాసు తులసీ' పరత ధరని ధరకత, ఝుకత
హాట-సీ ఉఠతి జంబుకని లూట్యో |

ధీర రఘూబీరకో భీర రనబాఁతురో

హాఁకి హనుమాన కులి కటకు కూట్యో ॥

భప్తు

కతహుఁ బిటప-భూధర ఉపారి పరసేన బరష్షత|

కతహుఁ బాజిసోం బాజి మర్ది, గజరాజ కరష్షత॥

చరనవోట చటకన చకోట అరి-ఉర-సిర బజ్జత|

బికట కటకు బిద్దరత బీరు బారిదు జిమి గజ్జత॥

లంగూర లపేటత పటకి భట, జయతి రామ, జయ! ఉచ్చరత|

తులసీస పవననందను అటల జుద్ధ క్రుద్ధ కౌతుక కరత॥

౬౬

అంగ-అంగ దలిత లలిత ఘాలే కింసుక-సే

హనే భట లాఖన లఖన జాతుధానకే|

మారి కై, పఛారి కై, ఉపారి భుజదండ చండ,

ఖండి-ఖండి డారే తే బిదారే హనుమానకే॥

కూదత కబంధకే కదమ్బ బంబ-సీ కరత,

ధావత దిఖావత హైం లాఘూ రాఘూబానకే|

తులసీ మహేసు, బిధి, లోకపాల, దేవగన,

దేఖత బేవాన చఢ్ఱే కౌతుక మసానకే॥

లోఢిన సోం లోహూకే ప్రబాహా చలే జహాఁతహాఁ

మానహుఁ గిరిన్ద గేరు ఝరనా ఝరత హైం|

శ్రోనితసరిత ఘోర కుంజర-కరారే భారే,

కూలతేం సమూల బాజి-బిటప పరత హైం॥

సుభట-సరీర నీర-చారీ భారీ-భారీ తహాఁ,

సూరని ఉఛాహు, కూర కాదర డరత హైం|

ఫేకరి-ఫేకరి ఫేరు ఫారి-ఫారి పేట ఖాత,

కాక-కంక బాలక కోలాహలు కరత హైం॥

౬౭

ఓర్పురికీ యోరీ కాఁధే, ఆఁతనికీ సేల్లి బాఁధేం,

మూఁడకే కమండల ఖపర కిపఁ కోరి కై |
జోగిసీ ఝుటుంగ ఝుండ-ఝుండ బసీం తాపసీం-సీ
తీర-తీర బైఠీం సో సమర-సరి ఖౌరి కై ||

శ్రోనిత సోం సాని -సాని గూదా ఖాత సతుఆ-నే
ప్రేత ఏక పితత బహోరి ఘోరి-ఘోరి కై |
'తులసి' బైతాల-భూత సాథ లిప భూతనాథు,
హేరి-హేరి హాసత హైం హాథ-హాథ జోరి కై ||

రామ సరాసన తేం చలే తీర రహే న సరీర, హడఁవరి పూటీం |
రావన ధీర న పీర గనీ, లఖి లై కర ఖప్పుర జోగిని జూటీం ||

శ్రోనిత -భీట ఛటాని జటి తులసీ ప్రభు సోహైం మహా ఛబి చూటీం |
మానో మరక్క-త-సైల బిసాలమేం పైలి చలీం బర బీరబహూటీం

౬౮

లక్ష్మణమూర్చ్ఛ

మానీ మైగనాదసోం ప్రచారి భిరే భారీ భట,
ఆపనే అపన పురుషారథ న ఢీల కీ |
ఘాయల లఖనలాలు లఖీ బిలఖానే రాము,
భఈ ఆస సిథిల జగన్నివాస-దీలకీ ||

భాఈకో న మోహు ఛోహు సీయకో న తులసీస
కహైం 'మైం బిభీషణకీ కఛు న సబీల కీ'
లాజ బాఁహ బోలేకీ, నేవాజకీ సఁభార-సార
సాహేబు న రాము-నే బలాజ లేఁడి సీలకీ ||

కానన బాసు దసానన సో రిపు
ఆననశ్రీ సని జీతి లియో హై |
బాలి మహా బలసాలి దత్యో
కపి పాలి బిభీషణు భూపు కియో హైం ||

తీయ హారీ, రన బంధు పర్యో
పై భర్ యో సరనాగత సోచ హియో హై |
బాఁహ-పగార ఉదార కృపాల
కహాఁ రఘుబీరు సో బీరు బియో హై ||

౬౯

లీన్వో ఉఖారి పహారు బినాల,
చల్యో తేహి కాల, బిలంబు న లాయో|
మారుతనందన మారుతకో, మనకో,
ఖగరాజకో బేగు లజాయో||

తీఖీ తురా 'తులసీ' కహతో
పై హిషఁ ఉపమాకో సమాఉ న ఆయో|
మానో ప్రతచ్చ పరబృతకీ నభ|
లీక లసీ, కపి యోం ధుకి ధాయో||

చల్యో హనుమాను, సుని జాతుధాన కాలనేమి
పతయో ,సో ముని భయో, పాయో ఫలు ఫలి కై|
సహసా ఉఖారో హై పహారు బహు జోజనకో,
రఖవారే మారే భారే భూరి భట దలి కై||

౭౦

బేగు, బలు,సాహస,సరాహత కృపాలు రాము,
భరతకీ కుసల, ఆచలు ల్యాయో చలి కై|
హాథ హరినాథకే బికానే రఘునాథ జను,
సీలసింధు తులసీస భలో మాన్యో భలి కై||

యుద్ధకా అంత

బాప దియో కానను, భో ఆనను సుభానను సో,
బైరీ భౌ దసానను సో, తీయకో హరను భో
బాలి బలసాలి దలి, పాలి కపిరాజకో,
బిభీషను నేవాజి, నేత సాగర-తరను భో||

ఘోర రారి హేరి త్రిపురారి-బిధి హారే హిషఁ,
ఘాయల లఖన బీర నర బరను భో|
ఐనే సోకమేం తిలోకు కై బిసోక పలహీ మేం,
సబహీ కో తులసీకో సాహాబు సరను భో||

౭౧

కుంభకరన్ను హన్యో రన రామ, దల్యో దసకంధరు కంధర తోరే|

పూషనబంస బిభూషన-పూషన-తేజ-ప్రతాప గరే ఆరి-ఓరే॥

దేవ నిసాన బజావత, గావత, సావతు గో మనభావత భో రే।
నావత-బానర-భాలు సబై 'తులసీ' కహి 'హో రే! హహా బై అహో రే ॥

మారే రన రాతిచర రావను సకుల దలి,
అనుకూల దేవ-ముని ఫూల బరషతు హై।
నాగ, నర, కింనర, బిరంబి, హారి, హారు హేరి
పులక సరీర హిషి హేతు హరషత హైం॥

బామ ఓర జానకీ కృపానిధానకే బిరాజైం,
దేఖత బిషాదు మిటై, మోదు కరషతు హైం।
ఆయసు భో, లోకని సిధారే లోకపాల సబై,
'తులసీ' నిహాల కై కై దియే సరఖతు హైం॥

(ఇతి లంకాకాణ్డ)

౭౨

ఉత్తరకాణ్డ

రామకీ కృపాలుతా

బాలి-సో బీరు బిదారి సుకంతు, ధప్యో, హరషే సుర బాజనే బాజే।
పలమేం దల్యో దాసరథీం దసకంధరు, లంక బిభీషను రాజ బిరాజే॥

రామ సుభాఉ సునేం 'తులసీ' హిలపై అలసీ హమ-సే గలగాజే।
కాయర కూర కపూతనకీ హద, తేఉ గరీబనేవాజ నేవాజే॥

బేద పథ్ై బిధి, సంభుసభీత పుజావన రావనసోం నితు ఆవైం।
దానవ దేవ దయావనే దీన దుఖీ దిన దూరహి తేం సిరు నావైం॥

ఐనేఉ భాగ భగే దసభాల తేం జో ప్రభుతా కబి-కోబిద గావైం।
రామసే బామ భషి తేహి బామహి బామ సబై సుఖ సంపతి లావైం॥

బేద బిరుద్ధ మహీ, ముని సాధు ససోక కిషి సురలోకు ఉజారో।
ఔర కహా కహశాం, తీయ హరీ, తబహూఁ కరునాకర కోపు న ధారో॥

సేవక-ఛోహ తేం ఛాడఁి ఛమా, తులసీ లఖ్యో రామ ! సుభాఉ తిహారో।

తౌలోం న దాపు దల్యో దసకంధర, జౌలౌ బిభీషణ లాతు న మారో॥

౭౩

సోక సముద్ర నిమజ్జిత కాఢి కపీసు కియో, జగు జానత జైసో॥

నీచ నిసాచర బైరికో బంధు బిభీషణు కీన్హ పురందర కైసో॥

నామ లిపిఁ అపనాజి లియో తులసీ-సో, కహశాం జగ కౌన అనైసో॥

ఆరత ఆరతి భంజన రాము, గరీబనేవాజ న దూసరో ఐసో॥

మీత పునీత కియో కపి భాలుకో, పాల్వో జ్యోం కాహుఁ న బాల తనుజో॥

సజ్జన సీంవ బిభీషణు భో, అజహూఁ బిలసై బర బంధుబధూ జో॥

కోసలపాల బినా 'తులసీ' సరనాగతపాల కృపాల న దూజో॥

కూర, కుజాతి, కుపూత, అఘీ, సబకీ సుధరై, జో కరై నరు పూజో॥

తీయ సిరోమని సీయ తజీ, జేహిం పావకకీ కలుషాఁక దహీ హై॥

ధర్మధురంధర బంధు తజ్యో, పురలోగనికీ బిధి బోలి కహీ హై॥

కీస నిసాచరకీ కరసీ న సునీ, న బిలోకీ, న చిత్త రహీ హై॥

రామ సదా సరనాగతకీ అనఖౌంహిం, అనైసీ సుభాయఁ సహీ హై॥

౭౪

అపరాధ అగాధ భవిఁ జనతేం, అపనే ఉర ఆనత నాహిన జూ॥

గనికా, గజ , గీధ , అజామిలకే గని పాతకపుంజ సిరాహిం న జూ॥

లిపిఁ బారక నాము సుధాము దియో, జేహిం ధామ మహాముని జాహిం న జూ

తులసీ! భజ దీనదయాలహి రే ! రఘునాథ అనాథహి దాహిన జూ॥

ప్రభు సత్య కరీ ప్రహలాదగిరా, ప్రగటే నరకేహారి ఖంభ మహాఁ॥

ఝషరాజ గ్రస్యో గజరాజ, కృపా తతకాల బిలంబు కియో న తహాఁ॥

సుర సాఖి దై రాఖీ హై పాండుబధూ పట లూటత, కోటిక భూప జహాఁ॥

తులసీ ! భజ సోచ-బిమోచనకో, జనకో పను రామ న రాఖ్యో కహాఁ॥

౭౫

నరనారి ఉఘూరి సభా మహుఁ హోత దియో పటు, సోచు హర్ యో మనకో॥

ప్రహలాద బిషాద-నివారన, బారన-తారన, మీత అకారనకో॥

జో కహావత దీనదయాల సహీ, జేహి భారు సదా అపనే పనకో ।

'తులసీ' తజ ఆన భరోస భజేం ,భగవాను భలో కరహైం జనకో॥

రిషినారి ఉధారి, కియో సఠ కేవటు మీతు పునీత, సుకీర్తి లహీ।
నిజలోకు దయో సబరీ-ఖగకో, కపి థాప్యో, సో మాలుమ హై సబహీ॥

దససీన-బిరోధ సభీత బిభీషను భూపు కియో, జగ లీక రహీ।
కరునానిధికో భజ, రే తులసీ! రఘునాథ అనాథకే నాథు సహీ॥

కౌసిక, బిప్రబధూ మిథిలాధిపకే సబ సోచ దలే పల మాహైం।
బాలి-దసానన-బంధు-కథా సుని, సత్రు సుసోహేబ-సీలు సరాహైం॥

ఐసీ అనూప కహైం తులసీ రఘునాయకకీ అగసీ గునగాహైం।
ఆరత, దీన, అనాథనకో రఘునాథు కరైం నిజ హాథకీ ఛాహైం॥

౭౬

తేరే బేసాహేం బేసాహత ఔరని, ఔర బేసాహికై బేవనిహారే।
బ్యోమ, రసాతల, భూమి భరే నృప కూర, కుసోహేబ సేంతిహుఁ ఖారే॥

'తులసీ' తేహి సేవత కౌన మరై ! రజతేం లఘుకో కరైం మేరుతేం భారే?
స్వామి సుసీల సమర్థ సుజాన, సో తో-హో తుహీం దసరత్థ దులారే
జాతుధాన, భాలు, కపి, కేవటు, బిహంగ జో-జో

పాత్యో నాథ! సద్య సో. సో భయో కామ-కాజకో।
ఆరత అనాథ దీన మలిన సరన ఆప,

రాఖే అపనాజ, సో సుభాఉ మహారాజకో॥

నాము తులసీ, పై భోండ్లో భాఁగ తేం ,కహాయో దాసు,

కియో అంగీకార ఐసే బడఁే దగాబాజకో।

సోహేబు సమర్థ దసరత్థకే దయాలదేవ !

దూసరో న తో-సో తుష్టిం ఆపనేకీ లాజకో॥

మహాబలీ బాలి దలి, కాయర సుకంఠు కపి

సఖా కిప మహారాజ! హో న కాహూ కామకో।

భ్రాత-ఘాత-పాతకీ నిసాచర సరన ఆపఁ,

కియో అంగీకార నాథ ఏతే బడఁే బామకో॥

౭౭

రాయ, దసరత్థకే ! సమర్థ తేరే నామ లిపఁ,

తులసీ-సే కూరకో కహత జగు రామకో |
 ఆపనే నివాజేకీ తో లాజ మహారాజకో
 సుభాఉ, సముర్ముత మను ముదిత గులామకో ||

రూప-సీలసింధు, గునసింధు, బంధు దీనకో,
 దయానిధాన, జానమని, బీరబాహు-బోలకో |
 స్త్రాధ కియో గీధకో, సరాహే ఫల సబరీకే
 సీలా-సాప-సమన, నిబాహ్యో నేహు కోలకో ||

తులసీ-ఉరాఉ హోత రామకో సుభాఉ సుని,
 కో న బలి జాజ, న బికాజ బిను మోల కో |
 ఐసేహు సుసాహేబసోం జాకో అనురాగు న, సో
 బడఁ్కో ఈ అభాగో, భాగు భాగో లోభ -లోలకో ||

సూరసిరతాజ, మహారాజని కే మహారాజ
 జాకో నాము లేతహీం సుఖేతు హోత ఊసరో |
 సాహేబు కహో, జహాన జానకీసు సో సుజాను,
 సుమిరేం కృపాలుకే మరాలు హోత ఖాసరో ||

౭౮

కేవట, పషాన, జాతుధాన, కపి-భాలు తారే,
 అపనాయో తులసీ-సో ధీంగ ధమధూసరో |
 బోలకో అటల, బాహకో పగారు, దీనబంధు,
 దూబరేకో దానీ, కో దయానిధాన దూసరో ||

కీబేకో బిసోక లోక లోకపాల హుతే సబ,
 కహూ, కోఊ భో న చరవాహో కపి -భాలుకో |
 పబికో పహారు కియో ఖ్యాలహీ కృపాల రామ,
 బాపురో బిభీషను ఘరొంధా హుతో బాలకో ||

నామ-ఓట లేత హీ నిఖోట హోత ఖోటే ఖల,
 చోట బిను మోట పాజ భయో న నిహాలు కో? |
 తులసీకీ బార బడఁ్ డీల హోతి సీలసింధు !
 బిగరీ సుధారిబేకో దూసరో దయాలు కో ||
 నాము లివ, పూతకో పునీత కియో పాతకీసు,
 ఆరతి నివారీ 'ప్రభు పాహి కహం పీలకీ |

౭౯

ఫలనికో ఛోండి, సో నిగోడ్ఱీ ఛోటీ జాతి -పాఠి
 కీస్తి లీన ఆపుమేం సునారీ భోండ్ఱీ భీలకీ॥

తులసీ ఔ తోరిబో బిసారబో న అంత మోహి,
 నీకేం హై ప్రతీతి రావరే సుభావ-సీలకీ।
 దేఱి,తో దయానికేత, దేత దాది దీననకో,
 మేరీ బార మేరేం హీ అభాగ నాథ ఢీల కీ॥

ఆగేం పరే పాహన కృపాఠి కిరాత, కోలనీ,
 కపీస, నిసిచర అపనాప నాపఠి మాథ జు।
 సాఠి సేవకాఱ హనుమాన కీ సుజానరాయ,
 రినియాఠి కహాప హౌ, బికానే తాకే హాథ జు॥

తులసీ-సే ఛోటీ ఖరే హోత ఓట నామ హీ కీం ,
 తేజీ మాటీ మగహూ కీ మృగమద సాథ జు।
 బాత చలేం బాతకో న మానిబో బిలగు, బలి,
 కాకీం సేవాఠి రీఠ్ఠికై నేవాజో రఘునాథ జు?

౮౦

కౌసికకీ చలత, పషానకీ పరస పాయ,
 టూటత ధనుష బని గఱి హై జనకకీ।
 కోల,పసు,సబరీ,బిహంగ,భాలు,రాతిచర,
 రతిసకే లాలచచిన ప్రాపతి మనకకీ॥

కోటి-కలా-కుసల కృపాల నతపాల ! బలి,
 బాతహూ కేతిక తిన తులసీ తనకకీ।
 రాయ దసరత్త కే సమత్త రామ రాజమని !
 తేరేం హేరేం లోపై లిపి బిధిహూ గనకకీ॥

సిలా-శ్రాప పాపు గుహ-గీధకో మిలాపు
 సబరీకే పాస ఆపు చలి గప హౌ సో సునీ మైం।
 సేవక సరాహే కపినాయకు బిభీషను
 భరతసభా సాదర సనేహ సురఘనీ మైం॥

ఆలసీ- అభాగీ-అఘీ-ఆరత -అనాథపాల

సాహేబు సమర్థ ఏకు, నీకేం మన గునీ మైం।

దోష-దుఖ-దారిద-దలైయా దీనబంధు రామ !

'తులసీ' న దూసరో దయానిధాను దునీ మైం॥

౮౧

మీతు బాలిబంధు, పూతు, దూతు, దసకంధబంధు

సచివ, సరాధు కియో సబరీ-జటాజకో।

లంక జరీ జోహం జియ, సోచసో బిభీషనుకో,

కపశా ఐనే సాహేబకీ నేవా, న ఖటాజ కో॥

బడఁనే ఏక-ఏకతేం అనేక లోక లోకపాల,

అపనే-అపనేకో తౌ కహైగో ఘటాజ కో।

సాకరకే సేజబే, సరాహిబే, సుమిరిబేకో

రాము సో న సాహేబు న కుమతి-కటాజ కో॥

భూమిపాల, బ్యాలపాల, నాకపాల, లోకపాల

కారన కృపాల, మైం సబైకే జీకీ థాహ లీ।

కాదరకో ఆదరు కాపూకేం నాహిం దేఖిత,

సబని సోహాత హై సేవా-సుజాని టాహలీ॥

తులసీ సుభాయ, కహై, నాహిం కఘ పచ్చపాతు,

కానేం ఈస కిప కీస భాలు ఖాస మాహలీ।

రామహీ కే ద్వారే పై బోలాజ సనమానిఅత

మోనే దీన దూబరే కపూత కూర కాహలీ॥

౮౨

సేవా అనురూప ఫల దేత భూప కూప జ్యోం,

బిహూనే గున పథిక పితనే జాత పథకే।

లేఖేం-జోఖై చిత-తులసీ స్వారథ హిత,

నీకేం దేఖే దేవతా దేవైయా ఘనే గథకే॥

గీధు మానో గురు కపి-భాలు మానే మీత కై,

పూనీత గీత సాకే సబ సాహేబ సమత్థకే।

ఔర భూప పరఖి సులాఖి తౌలి తాజ లేత,

లసమకే ఖసము తుహీం పై దసరత్థకే॥

కేవల రామహీసే మాఁగో

రీతి మహారాజకీ, నేవాజిష జో మాఁగనో, సో

దోష-దుఖ-దారిద దరిద్ర కైకై ఛోడఁబిప॥

౮౩

నాము జాకో కామతరు దేత ఫల చారి, తాహి

'తులసీ బిహోఇకై బబూర-రేండఁ గోడఁబిప॥

జాచే కో నరేస, దేస-దేసకో కలేసు కరై

దేహైం తౌ ప్రసన్న హైవై బడఁబి బడఁబి ఈ బొడఁబిప॥

కృపా-పాథనాథ లోకనాథ-నాథ సీతానాథ

తజ రఘునాథ హాథ ఔర కాహి బెడఁబియే॥

జాకేం బిలోకత లోకప హోత, బిసోక లహైం సురలోగ సుతారహి॥

సో కమలా తజి చంచలతా, కరి కోటి కలా రిఝువై సురమారహి॥

తాకో కహాఇ, కహై తులసీ, తూఁ లజాహి న మాగత కూకుర-కౌరహి॥

జానకీ-జీవనకో జను హైవై జరి జాఉ సో జీహ జో జాచత ఔరహి॥

జడఁ పంచ మిలై జేహిం దేహ కరీ, కరసి లఖు ధౌం ధరసిధరకీ॥

జనకీ కహు, కోఱ్యం కరిహై న సఁభార, జో సార కరై సచరాచరకీ॥

తులసీ! కహు రామ సమాన కో ఆన హై, సేవకి జాసు రమా ఘురకీ॥

జగమేం గతి జాహి జగత్పతికీ పరవాహ హై తాహి కహా నరకీ॥

౮౪

జగ జాచిఅ కోఉ న, జాచిఅ జౌం జియఁ జాచా జానకీజానహి రే॥

జేహి జాచత జాచకతా జరి జాఇ, జో జారతి జోర జహానహి రే॥

గతి దేఖు బిచారి బిభీషనకీ, అరు ఆను హిప హనుమానహి రే॥

తులసీ ! భజ దారిద-దోష-దవానల సంకట-కోటి కృపానహి రే॥

ఉద్బోధన

సును కాన దిపఁ, నితు నేము లిపఁ రఘునాథహికే గునగాథహి రే॥

సుఖమందిర సుందర రుపు సదా ఉర ఆని ధరేం ధను-భాథహి రే॥

రసనా నిసి-బాసర సాదర సోం తులసీ ! జపు జానకీనాథహి రే |
 కరు సంగ సుసీల సుసంతన సోం, తజి కూర, కుఘంథ కుసాథహి రే ||
 సుత, దార, అగారు, సఖా, పరివారు బిలోకు మహా కుసమాజహి రే |
 సబకీ మమతా తజి కై, సమతా సజి, సంతసభాఁ న బిరాజహి రే ||
 నరదేహ కహా, కరి దేఖు బిచారు, బిగారు గఁవార న కాజహి రే |
 జని డోలహి లోలుప కూకరు జ్యోం, తులసీ భజి కోసలరాజహి రే ||

౮౫

బిషయా పరనారి నిసా-తరునాఈ సో పాజి పర్ యో అనురాగహి రే |
 జమకే పహారు దుఖ, రోగ బియోగ బిలోకత హూ న బిరాగహి రే ||
 మమతా బస తైం సబ భూలి గయో, భయో భోరు మహా భయ భాగహి రే |
 జరతాజి దిసాఁ, రబికాలు అగ్యో, అజహూఁ జివ ! న జాగహి రే ||
 జనమ్యో జేహిం జోని, అనేక క్రియా సుఖ లాగి కరీం, న పరైం బరసి |
 జనసీ-జనకాది హితు భయే భూరి బహోరి భఈ ఉరకీ జరసి ||
 తులసీ ! అబ రామకో దాసు కహాజి, హిపఁ ధరు చాతకకీ ధరసి |
 కరి హంసకో బేషు బడఁో సబసోం, తజి దే బక-బాయసకీ కరసి ||
 భలి భారతభూమి, భలేం కుల జన్ము, సమాజి సరీరు భలో లహి కై |
 కరషా తజి కై పరుషా బరషా హిమ, మారుత, ఘామ సదా సహి కై ||
 జో భజై భగవాను సయాన సోఈ, 'తులసీ' హఠ చాతకు జ్యోం గహి కై ||
 నతు ఔర సబై బిషబీజి బప, హర హాటక కామదుహా నహి కై ||

౮౬

జో సుకృతీ సుచిమంత సుసంత సుజాన సుసీలసిరోమని స్వై |
 సుర-తీరథ తాసు మనావత ఆవత ,పావన హోత హైం తా తను ధై ||
 గునగేహ సనేహకో భాజను సో, సబ హీ సోం ఉతాజి కహాం భుజి ధై |
 సతిభాయఁ సదా ఫల ఛాడఁి సబైతులసీ జో రహై రఘుబీరకో హై ||

వినయ

సో జనసీ, సో పితా, సోజి భాజి, సోభామిని, సో సుతు, సో హిత మేరో |
 సోజి సగో, సో సఖా, సోజి సేవకు, సో గురు, సో సురు, సోహేబు చేరో ||

సో 'తులసీ' ప్రియ ప్రాన సమాన, కహాఁ లౌం బనాజి కహాం బహుతేరో |
జో తజి దేహకో, గేహకో నేహు, సనేహసో రామకో హోజి సబేరో ||

రాము హైం మాతు, పితా, గురు, బంధు, ఔ సంగీ, సఖా, సుతు, స్వామి, సనేహీ |
రామకీ సాంహ, భరోసో హై రామకో, రామ రఁగో, రుచి రాచ్యో న కేహీ ||

జీఅత రాము, ముపఁ పుని రాము, సదా రఘునాథహి కీ గతి జేహీ |
సోఈ జిప జగమేం, 'తులసీ' నతు డోలత ఔర ముప ధరి దేహీ ||

౧౭

రామప్రేమ హి సార హై

సియరామ-సరుపు అగాధ అనూప బిలోచన-మీనకో జలు హై |
శ్రుతి రామకథా, ముఖ రామకో నాము, హిపఁ పుని రామహికో ధలు హై
మతి రామహి సోం, గతి రామహి సోం, రతి రామసోం, రామహి కో బలు హై |
సబకీ న కహై, తులసీకే మతేం ఇతనో జగ జీవనకో ఫలు హై ||

దసరథకే దాని సిరోమని రామ! పురాన ప్రసిద్ధ సున్దో జసు మైం |
నర నాగ సురాసర జాచక జో, తుమసోం మన భావత పాయో న కైం ||

తులసీ కర జోరి కరై బినతీ, జో కృపా కరి దీనదయాల సునైం
జేహి దేహ సనేహు న రావరే సోం, అసి దేహ ధరాజి కై జాయఁ జియైం ||

ఝూలో హై, ఝూలో హై, ఝూలో సదా జగు, సంత కహంత జే అంతు లహా హై ||

తాకో సహై సత ! సంకట కోటిక, కాఢఃత దంత, కరంత హహా హై ||

జానపనీకో గుమాన బఢఃో, తులసీకే బిచార గఁవార మహా హై |
జానకీజీవను జాన న జాన్యో తౌ జాన కహావత జాన్యో కహా హై ||

౧౮

త్విన్వ తేం ఖర, సూకర, స్వాన భలే, జడఃతా బస తే న కహైం కఘు వై |
'తులసీ' జేహి రామసోం నేహు నహిం సో సహి పసు పూఁఘ, బిషాన న ద్వై |

జనసి కత భార ముఈ దస మాస, భఈ కిన బాఁఝ, గఈ కిన వ్వై |
జరి జాఢ సో జీవను, జానకీనాథ ! జియై జగమేం తుమ్మరౌ బిను హ్వై ||

గజ-బాజి-ఘటా, భలే భూరి భటా, బనితా, సుత భౌంహ తకైం సబ వై |
ధరసి, ధను ధామ సరీరు భలో, సురలోకహు చాహి ఇహై సుఖ స్వై |

సబ ఫోటక సాటక హై తులసీ, అవనో న కఘా సపనో దిన ద్వై |

జరి జాఉ సో జీవన జానకీనాథ! జియై జగమేం తుష్టరో బిను హ్యై॥
 సురరాజ సో రాజ-సమాజ, సమృద్ధి బిరంచి, ధనాధిప-సో ధను భో॥
 పవమాను-సో పావకు-సో, జము, సోము-సో, పూషను-సో భవభూషను భో॥
 కరి జోగ, సమీరన సాధి, సమాధి కై ధీర బడో, బసహూ మను భో॥
 సబ జాయ, సుభాయ, కహై తులసీ, జో నై జానకీజీవనకో జను భో॥

౮౯

కాము-సే రూప, ప్రతాప దినేసు-సే, సోము-సే సీల, గనేసు-సే మానే॥
 హరిచందు-సే సాచే, బడో బిధి-సే, మఘవా-సే మహిప బిష్టై-సుఖ-సానే॥
 సుక-సే ముని, సారద-సే బకతా, చిరజీవన లోమస తేం అధికానే॥
 ఐనే భవ తౌ కహా 'తులసీ,' జో పై రాజివలోచన రాము న జానే॥
 రఘూమత ద్వార అనేక మతంగ జుజీర-జరే, మద అంబు చువాతే॥
 తీఫే తురంగ మనోగతి-చంచల, పౌనకే గౌనహు తేం బడో జాతే॥
 భీతర చంద్రముఖీ అవలోకతి, బాహర భూప కరే న సమాతే॥
 ఐనే భవ తౌ కహా, తులసీ, జో పై జానకీనాథకే రంగ న రాతే॥
 రాజ సురేన పచాసకకో బిధికే కరకో జో పటో లిఖి పాప॥
 పూత సుపూత, పునీత ప్రియా, నిజ సుందరతా, రతికో మదు నాప॥
 సంపతి-సిద్ధి సబై 'తులసీ' మనకీ మనసా చతవైం చితు లాప॥
 జానకీజీవను జానే బినా జగ ఐనేఉ జీవ న జీవ కహాప॥

౯౦

కృపగాత లలాత జో రోటిన కో, ఘరవాత ఘరేం ఖురపా-ఖరియా॥
 తిన్వ సోనేకే మేరు-సే ఢేర లహే, మను తౌ న భరో, ఘరు పై భరియా॥
 'తులసీ' దుఖు దూనో దసా దుహు, దేఖి, కియో ముఖు దారిద కో కరియా॥
 తజి ఆస భో దాసు రఘుప్పతికో, దసరథ్తకో దాని దయా-దరియా॥
 కో భరిహే హారికే రితప, రితవై పుని కో, హారి జౌం భరిహై॥
 ఉధపై తేహి కో, జేహి రాము ధపై, ధపిహై తేహి కో, హారి జౌం టరిహై॥
 తులసీ యహు జాని హిప, అపనేం సపనేం నహి కాలహు తేం డరిహై॥
 కుమయా, కఘ హాని న ఔరనకీం, జో పై జానకీ-నాథు మయా కరిహై॥

బ్యాళ కరాల మహాబిష, పావక మత్తగయందహు కే రద తోరే।
సానతి సంకి చలీ, డరపే హుతే కింకర, తే కరసీ ముఖ మోరే॥
నేకు బిషాదు నహిం ప్రహలాదహి కారన కేహరికే బల హో రే।
కొనకీ త్రాన కర్త తులసీ జో పై రాఖిహై రామ, తో మారిహై కో రే।

౯౦

కృపాఁ జనకీం కఘ కాజ నహిం,న అకాజ కఘా జనకేం ముఖా మోరే।
కర్తం తినకీ పరవాహి తే, జో బిను పూఁఘ-బిషాన ఫిరైం దిన దొరేం॥
తులసీ జేహికే రఘునాథనే నాథు, సమర్థ సునేవత రీర్ఘత ధోరే।
కహో భవభీర పరీ తేహి ధాం బివరే ధరసీం తినసోం తిను తోరేం॥
కానన, భూధర,బారి,బయారి, మహాబిషు, బ్యాధి, దవా-ఆరి ఘేరే।
సంకట కోటి జహాఁ 'తులసీ' సుత,మాతు, పితా,హిత,బంధు న నైరే॥
రాఖిహైం రాము కృపాలు తహాఁ, హనుమానునే సేవక హైం జేహి కేరే।
నాక, రసాతల, భూతలమేం రఘునాయకు ఏకు సహాయకు మేరే॥
జబై జమరాజ-రజాయసతేం మోహి లై చలిహైం భట బాఁధి నటైయా।
తాతు న మాతు,న స్వామి-సఖా, సుత-బంధు బిసాల బిపత్తి బఁటైయా॥
సానతి ఘోర, పుకారత ఆరత కొన సునై, చహుఁ ఓర డటైయా।
ఏకు కృపాల తహాఁ 'తులసీ' దసరథకో నందను బంది-కటైయా॥

౯౧

జహాఁ జమజాతనా, ఘోర నదీ, భట కోటి జలచ్చర దంత టైవేయా।
జహాఁ ధార భయంకర,వారన పార,న బోహిత నావ,న సీక ఖేవైయా॥
'తులసీ' జహాఁ మాతు-పితా న సఖా, నహిం కోఱి కహూఁ అవలంబ దేవైయా।
తహాఁ బును కారన రాము కృపాల బిసాల భుజా గహి కాఢఃఁ లేవైయా॥
జహాఁ హిత స్వామి, నసంగ సఖా,బనితా, సుత,బంధు, న బాప, న మైయా।
కాయ-గిరా-మనకే జనకే అపరాధ సబై ఛలు ఛాఢఃఁ ఛమైయా॥
తులసీ! తేహి కాల కృపాల బినా దూజో కొన హై దారున దుఃఖ దమైయా॥
జహాఁ సబ సంకట, దుర్గట సోచు, తహాఁ మేరో సాహేబు రాఖై రమైయా॥
తాపసకో బరదాయక దేవ సబై పుని బైరు బఢఃఁ వత బాఢఃఁ॥

ధోరేంహి కోపు, కృపా పుని ధోరేంహి, బైతి కై జోరత, తోరత తాఢ్ంేం॥
 లోంకి-బజాఈ లభేం గజరాజ, కహాఁ లౌం కహౌం కేహి సోం రద కాఢ్ంేం॥
 ఆరతకే హిత నాథు అనాథకే రాము సహాయ సహీ దిన గాఢ్ంేం॥

౯౩

జప, జోగ, బిరాగ, మహామఖ-సాధన, దాన, దయా, దమ కోటి కరై॥
 ముని-సిద్ధ, సురేసు, గనేసు, మహేసు-సే సేవత జన్మ అనేక మరై॥
 నిగమాగమ-గ్యాన, పురాన పఢ్ంే, తపసానలమేం జగపుంజ జరై॥
 మనసోం పను రోంపి కహై తులసీ, రఘునాథ బినా దుఖ కౌన హరై॥
 పాతక-పీన, కుదారద-దీన మలీన ధరైం కథరీ-కరవా హై॥
 లోకు కహై, బిధిహూఁ న లిఖ్యో సపనేహూఁ నహీం అపనే బర బాహై॥
 రామకో కింకరు సో తులసీ, సమురేంహి భలో, కహిబో న రవా హై॥
 ఐనేకో ఐసో భయో కబహూఁ న భజే బిను బానరకే చరవాహై॥
 మాతు-పితాఁ జగ జాజ తజ్యో బిధిహూఁ న లిఖీ కఘ భాల భలాఈ॥
 నీచ, నిరాదరభాజన, కాదర, కూకర-టూకన లాగి లలాఈ॥
 రాము-సుభాఉ సున్యో తులసీం ప్రభుసోం కహ్యో బారక పేటు ఖలాఈ॥
 స్వారథకో పరమారథకో రఘునాథు సో సాహేబు, ఖోరి న లాఈ॥

౯౪

పాప హరే, పరితాప హరే, తను పూజ భో హీతల సీతలతాఈ॥
 హంసు కియో బకతేం, బలి జాఉఁ, కహాఁలౌం కహౌం కరునా-అధికాఈ॥
 కాలు బిలోకి కహై తులసీ, మనమేం ప్రభుకీ పరతీతి అఘాఈ॥
 జన్మ జహాఁ, తహాఁ రావరే సోం నిబహై భరి దేహ సనేహా-సగాఈ॥
 లోగ కహైం, అరు హశాంహు కహౌం, జను ఖోబో-ఖరో రఘునాయకహీకో॥
 రావరీ రామ! బఢ్ంే లఘుతా, జసు మేరో భయో సుఖదాయకహీకో॥
 కై యహ హాని సహౌ, బలి జాఉఁ కి మోహూ కరో నిజ లాయకహీకో॥
 ఆని హింపఁ హిత జాని కరో, జ్యోం హౌం ధ్యాను ధరౌం ధను-సాయకహీకో॥
 ఆపు హౌం ఆపుకో నీకేం కై జానత, రావరో రామ! భరాయో-గఢ్ంేయో॥
 కీరు జ్యోం నాము రఘై తులసీ, సో కహై జగు జానకీనాథ పఢ్ంేయో॥

౯౫

సోకా హై ఖేదు, జో బేదు కహై, న ఘటై జను జో రఘుబీర బఢ్ఠాయో |
హాంతో సదా ఖరకో అసవార, తిహారోజ్జ నాము గయంద చఢ్ఠాయో ||

ఛారతేం సవారి కై పహారహూ తేం భారీ కియో,
గారో భయో పంచమేం పునీత పచ్చు పాజ్ కై |
హాంతో జైసో తబ తైసో అబ అధమాకా కై కై,
పేటు భరం, రామ! రావరోకా గును గాకాకే ||

ఆపనే నివాజేకీ పై కీజై లాజ, మహారాజ!
మేరీ ఓర హేరి కై న బైరిప రిసాజ్ కై |
పాలికై కృపాల! బ్యాల-బాలకో న మారియే,
జౌ కాటిప న నాథ ! బిషహూకో రుఖు లాజ్ కై ||

బేద న పురాన-గాను, జానౌం న బిగ్యాను గ్యాను,
ధ్యాన-ధారనా-సమాధి-సాధన-ప్రబీనతా
నాహిన బిరాగు, జోగ, జాగ భాగ తులసీ కేం,
దయా-దాన దూబరో హాం, పాపహీ కీ పీనతా ||

లోభ-మోహ-కామ-కోహ-దోశ-కోను-మోసో కౌన?
కలిహూఁ జో సీఖి లకా మేరియై మలీనతా |

౯౬

ఏకు హీ భరోసో రామ! రావరో కహావత హాం,
రావరే దయాలు దీనబంధు ! మేరీ దీనతా ||
రావరో కహావౌం, గును గావౌం రామ! రావరోజ్జ,
రోటీ ద్వై హాం పావౌం రామ! రావరీ హీం కాని హాం |
జానత జహాను, మన మేరేహూఁ గుమాను బఢ్ఠరో,
మాన్యో మైం న దూసరో, న మానత, న మానిహాం ||

పాఁచకీ ప్రతీతి న భరోసో మోహి ఆపనోకా,
తుష్టు అపనాయో హాం తబై హీం పరి జానిహాం |
గఢ్ఠీ-గుఢ్ఠీ ఛోలి-ఛాలి కుందకీ-సీ భాకాం బాతైం
జైసీ ముఖ కహాం, తైసీ జీయఁ జబ ఆనిహాం ||

బచన, బికారు, కరతబఉ ఖుఆర, మను
 బిగత-బిచార, కలిమలకో నిధాను హై।
 రామకో కహాజ్, నాము బేచి-బేచి, ఖాజ్ సేవా-
 సంగతి న జాజ్, పాఞ్చలరకో ఉపఖాను హై॥
 తేహూ తులసీకో లోగు బలో-భలో కహై, తాకో
 దూసరో న హేతు, ఏకు నీకేం కై నిదాను హై।

౯౭

లోకరీతి బిదిత బిలోకిఆత జహాఁ-తహాఁ,
 స్వామీకేం సనేహఁ స్వానహూ కో సనమాను హై॥
 నామ-విశ్వాస

స్వారథకో సాజ్ న సమాజ్ పరమారథకో,
 మోసో దగాబాజ్ దూసరో న జగజాల హై।
 కై న ఆయోం, కరోం న కరోగో కరతూతి భలీ,
 లిఖీ న బిరంచిహూఁ భలాజ్ భూలి భాల హై॥

రావరీ సపథ, రామనామ హీ కీ గతి మేరేం,
 ఇహాఁ ఝూలో, ఝూలో సో తిలోక తిహూఁ కాల హై।
 తులసీ కో భలో పై తుమ్హారేం హీ కిపఁ కృపాల,
 కీజై న బిలంబు బలి, పానీభరీ ఖాల హై॥

రాగుకో న సాజ్, న బిరాగు, జోగ జాగ జియఁ
 కాయా నహిం ఛాడఁ దేత రాటిబో కురాటకో।

౯౮

మనోరాజ్ కరత అకాజ్ భయో ఆజ్ లగి,
 చాహా చారు చీర, పై లహై న టూకు టాటకో॥
 భయో కరతారు బడఁ కూరకో కృపాలు, పాయో
 నాముప్రేము-పారసు, హశాం లాలచీ బరాటకో।
 'తులసీ' బనీ హై రామ! రావరేం బనాపఁ, నాతో
 ధోబీ-కైసో కూకరు న ఘరకో, న ఘాటకో॥
 ఊఁవో మను, ఊఁచీ రుచి, భాగు నీచో నిపట హీ,

లోకరీతి-లాయక న, లంగర లబారు హై॥

స్వారథు అగము పరమారథకీ కహా చలీ,

పేటకీం కరిన జగు జీవకో జవారు హై॥

చాకరీ న ఆకరీ, న ఖేతీ, న బనిజ-భీఖ,

జానత న కూర కఘ కిసబ కబారు హై॥

తులసీకీ బాజీ రాఖి రామహీకేం నామ, న తు

భేంట పితరన కో న మూడఃహలూ మేం బారు హై॥

౯౯

అపత-ఉతార , అపకారకో అగారు, జగ

జాకీ ఛాఃహ ఛుపః సహమత బ్యాధ-బాఘకో॥

పాతక-పుహుమి పాలిబేకో సహసానను సో,

కానను కపటకో, పయోధి అపరాధకో॥

తులసీ-నే భామకో భో దాహినో దయానిధాను,

సునత సిహాత సబ సిద్ధ సాధు సాధకో॥

రామనామ లలిత-లలాము కియో లాఖనికో,

బడఃో కూర కాయర కపూత-కౌడఃీ ఆధకో॥

సబ అంగ హీన, సబ సాధన బిహీన మన-

బచన మలీన, హీన కుల కరతూతి హౌం॥

బుధి-బల-హీన, భావ-భగతి-బిహీన, హీన

గున, గ్యానహీన, హీన భాగ హలూః బిభూతి హౌం॥

తులసీ గరీబ కీ గఈ-బహోర రామనామ,

జాహి జపి జీహః రామహలూ కో బైరో ధూతి హౌం॥

ప్రీతి రామనామసోం ప్రతీతి రామనామకీ,

ప్రసాద రామనామకేం పసారి పాయ సూతిహౌం

౧౦౦

మేరేం జాన జబతేం హౌం జీవ హైవా జనమ్యో జగ,

తబతేం బేసాహ్యో దామ లోహ, కోహ, కామకో॥

మన తిస్త్వీకీ నేవా, తిస్త్వి సోం భాఉ నికో,

బచన బనాజి కహౌం 'హౌం గులాము రామకో

నాథహూఁ న అపనాయో, లోక రఘూతీ హ్యై పరీ, పై
 ప్రభుహూ తేం ప్రబల ప్రతాపు ప్రభూనామకో |
 ఆపనీం భలాఈ భలో కీజై తౌ భలాఈ, న తౌ
 తులసీకో ఖులైగో ఖజానో ఖోటే దామకో
 జోగ న బిరాగు, జప, జాగ, తప, త్యాగు, బ్రత,
 తీరథ న ధర్మ జానౌ, బేదబిధి కిమి హై |
 తులసీ-సో పోచ న భయో హై, నహి వ్యేహై కహూఁ,
 సోచైం సబ, యాకే అఘ కైనే ప్రభు ఛమిహైం ||
 మేరేం తో న డరు, రఘుబీర! సునౌ, సాఁచీ కహౌం,
 ఖల అనఖైహైం తుమ్మైం, సజ్జన న గమిహైం |
 భలే సుకృతీకే సంగ మిహి తులాఁ తౌలిప తౌ,
 నామకేం ప్రసాద భారూ మేరీ ఓర నమిహైం ||

౧౦౧

జాతికే, సుజాతికే, కుజాతికే వేటాగి బస
 ఖాప టూక సబకే, బిదిత బాత దునీం సో |
 మానస-బచన-కాయఁ కిప పాప సతిభాయఁ,
 రామకో కహాజి దాసు దగాబాజ పునీ సో |
 రామనామకో ప్రభాఁ, పాఁ, మహిమా, ప్రతాపు,
 తులసీ-సో జగ మనిఅత మహామునీ-సో |
 అతిహీం అభాగో, అనురాగత న రామపద,
 మూఢః! ఏతో బడఁో అచిరిజ దేఖి-సునీ సో ||

జాయో కుల మంగన, బధావనో బజాయో, సుని
 భయో పరితాపు పాపు జననీ-జనకకో ||
 బారేతేం లలాత-బిలలాత ద్వార-ద్వార దీన,
 జానత హో చారి ఫల చారి హీ చనకకో ||
 తులసీ సో సాహేబ సమర్థకో సునేవకు హై,
 సునత సిహాత సోమ బిధిహూ గనకకో |
 నాము రామ! రావరో సయానో కిధౌం బావరో,
 జో కరత గిరీంతేం గరు తృనతేం తనకకో ||

౧౦౨

బేదహుఁ పురాన కహీ, లోకహహూఁ బిలోకిఅత,
 రామనామ హీ సోం రీయేం సకల భలాఈ హై।
 కాసీహూ కరత ఉపదేసత మహేసు సోఈ,
 సాధనా అనేక చితఈ న చిత లాఈ హై॥

ఛాఢీకో లలాత జే, తే రామనామకేం ప్రసాద,
 ఖాత, ఖునసాత సోంధే దూధకీ మలాఈ హై।
 రామరాజ సునిఅత రాజనీతికీ అవధి,
 నాము రామ! రావరో తౌ చామకీ చలాఈ హై॥

సోచ-సంకటని సోచు సంకటు పరత, జర
 జరత, ప్రభాఉ నామ లలిత లలామకో।
 బూడఁబై తరతి బిగరీబై సుధరతి బాత,
 హోత దేఖి దాహినో సుభాఉ బిధి బామకో॥

భాగత అభాగు, అనురాగత బిరాగు,భాగు
 జాగత ఆలసి తులసీహూనే నికామకో।
 ధాఈ ధారి ఫిరీకై గోహారి హితకారీ హోతి,
 ఆఈ మీచు మిటతి జపత రామనామకో॥

౧౦౩

ఆఁధరో అధమ జఁడఁ జాజరో జరాఁ జవను
 సూకరకేం సావక ఢకాఁ ఢకేవోయ్ మగమేం।
 గిరో హివిఁ హహారి 'హరామ హో, హరామ హనోయ్'
 హాయ! హాయ కరత పరీగో కాలఫగమేం॥

'తులసీ'బిసోక హైవై త్రిలోకపతి లోక గయో
 నామకేం ప్రతాప, బాత బిదిత హై జగమేం।
 సోఈ రామనాము జో సనేహసోం జపత జను,
 తాకీ మహిమా కోయ్ కహీ హై జాతి అగమేం ॥

జాపకీ న తప-ఖపు కియో, న తమాజ జోగ,
 జాగ న బిరాగ, త్యాగ, తీరథ న తనకో।

భాళుకో భరోసో న ఖరో-సో బైరు బైరీహూ సోం,
బలు అపనో న, హితూ జననీ న జనకో॥

లోకకో న డరు, పరలోకకో న సోమ, దేవ-
నేవా న సహాయ, గర్బు ధామకో న ధనకో।
రామహీ కే నామతే జో హోళు సోళు నీకో లాగై,
ఐసోళు సుభాఉ కఘ తులసీకే మనకో॥

౧౦౪

ఈసు న, గనేసు న, దినేసు న, ధనేసు న,
సురేసు, సుర, గౌరి, గిరావతి నహి జపనే।
తుష్టరేళు నామకో భరోసో భవ తరిబేకో,
బైలేం-ఉతే, జాగత-బాగత, సోఏ, సపనేం॥

తులసీ హై బావరో సో రావరోళు రావరీ సాం,
రావరేళు జాని జయ, కీజిఏ జ అపనే।
జానకీరమన మేరే! రావరేం బదను ఫేరేం,
రాఉ, న సమాఉ, కహో, సకల నిరపనే॥
జాహిర జహానమేం జమానో ఏక భా,తి భయో,
బేంచిఏ బిబుధధేను రాసభీ బేసాహిఏ।
ఐనేళు కరాల కలికాలమేం కృపాల ! తేరే
నామకేం ప్రతాప న త్రితాప తన దాహిఏ॥

తులసీ తిహారో మన-బచన-కరమ, తేంహి
నాతేం నేహ-నేము నిజ ఓరతేం నిబాహిఏ।
రంకకే నేవాజ రఘురాజ ! రాజా రాజనికే,
ఉమరి దరాజ మహారాజ తేరీ చాహిఏ॥

౧౦౫

స్వారథ సయానప, ప్రపంచు పరమారథ,
కహాయో రామ! రావరో హాం, జానత జహాన హై।
నామకేం ప్రతాప బాప ! ఆజ తాం నిబాహి నీకేం,
ఆగేకో గోసాళు ! స్వామీ సబల సుజాన హై॥
కలికీ కుచాలి దేఖి దిన-దిన దూసీ, దేవ!

పాహరూఢః చోర హేరి హిం హహరాన హై|
 తులసీకీ ,బలి, బార-బారహీం సభార కీబీ,
 జడ్యపి కృపానిధాను సదా సావధాన హై||
 దిన-దిన దూనో దేఖి దారిదు, దుకాలు, దుఖు,
 దురిత దురాజ సుఖ-సుకృత సకోచ హై|
 మాగేం పైంత పావత పచారి పాతకీ ప్రచండ,
 కాలకీ కరాలతా, భలేకో హోత పోచ హై||
 ఆవనేం తౌ ఏకు అవలంబు అంబ డింభ జ్యోం,
 సమర్థ సీతానాథ సబ సంకట బిమోచ హై|

౧౦౬

తులసీకీ సాహసీ సరాహిం కృపాల రామ!
 నామకేం భరోసేం పరినామకో నిసోచ హై||
 మోహ-మద మాత్యో, రాత్యో కుమతి-కునారిసోం,
 బిసారి బేద-లోక-లాజ,ఆకరో అచేతు హై|
 భావే సో కరత, ముహా ఆవై సో కహత, కఘ
 కాహూకీ సహత నాహిం, సరకశ హేతు హై||
 తులసీ అధిక అధమాఢః హూ అజామిలతేం,
 తాహూమేం సహాయ కలి కపటనికేతు హై|
 జైబేకో అనేక బేక, ఏక బేక హైబేకీ, జో
 పేట-ప్రియపూత హిత రామనాము లేతు హై||

కలివర్జన

జాగిం న సోఇవి, బిగోఇవి జనము జా,
 దుఖ, రోగ రోఇవి, కలేసు కోహ-కామకో|

౧౦౭

రాజా-రంక, రాగీ ఓ బిరాగీ, భూరిభాగీ, యే
 అభాగీ జీవ జరత, ప్రభాణ కలి బామకో||
 తులసీ! కబంధ-కైసో ధాఇబో బిచారు అంధ !
 ధంధ దేఖితత జగ, సోచు పరినామకో|

సోఱబో జో రామకే సనేహకీ సమాధి-సుఖ,
జాగిబో జో జీహ జప్తే నీకేం రామనామకో॥

బరన-ధరమ గయో, ఆశ్రమ నివాసు తజ్యో,
త్రాసన చకిత సో పరావనో పరో-సో హై।
కరము ఉపాసనా కుబాసనా, బినాస్యో గ్యాను,
బచన-బిరాగ, బేష జగతు హరో-సో హై॥

గోరఖ జగాయో జోగు, భగతి భగాయో లోగు,
నిగమ-నియోగతేం సో కేల హీ ఛరో-సో హై।
కాయ-మన-బచన సుభాయ, తులసీ హై జాహి
రామనామకో భరోసో, తాహికో భరోసో హై॥

౧౦౮

బేద-పురాన బిహాజ సుపంథు, కుమారగ, కోటి కుచాలి చలీ హై।
కాలు కరాల, నృపాల కృపాల న, రాజసమాజ బడ్యో ఈ ఛలీ హై॥
బర్న-బిభాగ న ఆశ్రమధర్మ, దునీ దుఖ-దోష-దరిధ్ర-దలీ హై।
స్వారథకో పరమారథకో కలి రామకో నామప్రతాపు బలీ హై॥
న మిటే భవసంకట, దుర్బట హే తప, తీరథ జన్మ అనేక అటో।
కలిమేం న బిరాగు, న గ్యాను కహూ, నబు లాగత ఫోకట ఝూర-జటో॥
నటు జ్యోం జని పేట-కుపేటక కోటిక చేటక-కౌతుక-తాట తటో।
తులసీ జో సదా సుఖ చాహిఅ తౌ, రసనా, నిసి-బాసర రాము రటో॥
దమ దుర్గమ, దాన, దయా, మఖ, కర్మ, సుధర్మ అధీన సబై ధనకో।
తప, తీరథ, సాధన, జోగ, బిరాగసోం హోజ, నహిం దృఢతా తనకో॥
కలికాల కరాలముం రామకృపాలు' యహై అవలంబు బడ్యో మనకో।
'తులసీసబ సంజమహిన సబై, ఏక నామ-అధారు సదా జనకో
పాజ సుదేహా బిమోహ-నదీ-తరనీ న లహీ, కరనీ న కఘా కీ।
రాంకథా బరనీ న బనాజ, సునీ న కథా ప్రహ్లాద న ధ్రూకీ॥

౧౦౯

అబ జోర జరా జరి గాతు గయో, మన మాని గలాని కుబాని న మూకీ।
నీకేం కై రీక దఈ తులసీ, అవలంబ బడ్యో ఉర ఆఖర దూకీ॥

రామ-నామ-మహిమా

రాము బిహాళ 'మరా జపతేం బిగరీ సుధరీ కబికోకిలహూ కీ।
 నామహి తేం గజకీ, గనికాకీ, అజామిలకీ చలి గై చలచూకీ॥
 నామప్రతాప బడఁం కుసమాజ బజాజ రహీ పతి పాండుబధూకీ।
 తాకో భలో అజహూఁ 'తులసీ' జేహి ప్రీతి-ప్రతీతి హై ఆఖర దూకీ॥
 నామ అజామిలనే ఖల తారన, తారన బారన-బారబధుకో।
 నామ హరే ప్రహలాద-బిషాద, పితా-భయ-సాఁసతి సాగరు సూకో॥
 నామసోం ప్రీతి-ప్రతీతి బిహీన గిలోయ్ కలికాల కరాల, న చూకో।
 రాఖిహైం రాము సో జాసు హిషఁ తులసీ హులనై బలు ఆఖర దూకో

౧౧౦

జీవ జహానమేం జాయో జహాఁ, సో తహాఁ, 'తులసీ' తిహుఁ దాహ దహో హై।
 దోసు న కాహు, కియో అపనో, నపనేహూఁ నహిం సుఖలేసు లహో హై॥
 రామకే నామతేం హోఉ సో హోఉ, న సోఉ హిషఁ, రసనా హిం కహో హై।
 కియో న కఘా, కరిబో న కఘా, కహిబో న కఘా, మరిబోజ రహో హై॥
 జీజే న తాఉఁ, న ఆపన గాఉఁ, సురాలయహూ కో న సంబలు మేరేం।
 నాము రటో, జమబాస కోయ్ జాఉఁ కో ఆజ సక్రై జమకింకరు నేరేం॥
 తుమ్హరో సబ భాఁతి తుమ్హారిఅ సాం, తుమ్హహీ బలి హౌ మోకో తాహారు హేరేం।
 బైరఖ బాఁహా బసాజప పై తులసీ-ఘరు బ్యాధ-అజామిల-ఖేరేం॥
 కా కియో జోగు అజామిలజా, గనికాఁ మతి పేమ పగాఈ।
 బ్యాధకో సాధుపనో కహిష, అపరాధ అగాధని మేం హీ జనాఈ॥
 కరునాకరకీ కరునా కరునా హిత, నామ-సుహేత జో దేత దగాఈ।
 కాహేకో ఖీరిఘత రీరిఘత పై, తులసీహు సోం హై, బలి సోజ సగాఈ॥

౧౧౧

జే మద-మార-బికార భరే, తే అచార-బిచార సమీప న జాహిం।
 హై అభిమాను తఱు మనమేం, జను భాషిహై దూసరే దీనన పాహిం?॥
 జౌ కఘ బాత బనాజ కహౌం, తులసీ తుమ్హమేం, తుమ్హహూ ఉర మాహిం।
 జానకీజీవన! జానత హౌ, హమ హైం తుమ్హరే, తుమ మేం, సకు నాహిం

దానవ-దేవ, అహీన-మహీన, మహాముని-తాపన, సిద్ధ-సమాజీ!
జగ-జావక, దాని దుతీయ నహిం, తుష్ట హీ సబకీ సబ రాఖత బాజీ॥

ఎతే బడఁదే తులసీన! తఱి సబరీకే దివి బిను భూఖ న భాజీ!
రామ గరీబనేవాజ! భవ హౌ గరీబనేవాజ గరీబ నేవాజీ॥

కిసబీ, కిసాన-కుల, బనిక, భిఖారీ, భాట,
చాకర, చపల నట, చోర, చార చేటకీ!

౧౧౨

పేటకో పఢఁత గున గఢఁత, చఢఁత గిరి,
అటత గహన-గన అహన అఘేటకీ॥

ఱిఁచే-నీచే కరమ, ధరమ-అధరమ కరి,
పేట హీ కో పవత, బేచత బేటా-బేటకీ!
'తులసీ' బుర్ఱూఱి ఏక రామ ఘనస్యామ హీ తేం,
ఆగి బడఁవారితేం బడఁదే హై ఆగి పేటకీ॥

ఘేతీ న కిసానకో, భిఖారీకో న భీఖ, బలి,
బనికకో బనిజ, న చాకరకో చాకరీ!
జీవికా బిహీన లోగ సిద్ధమాన సోచ బస,
కహ్నాం ఏక ఏకన సో'కహాఁ జాఱి, కా కరీ?'
బేదహూఁ పురాన కహీ, లోకహూఁ బిలోకిఅత,
సా'కరే సబై పై, రామ! రావరేం కృపా కరీ!
దారిద-దసానన దబాఱి దునీ, దీనబంధు!
దురిత-దహన దేఖి తులసీ హహా కరీ॥

౧౧౩

కుల- కరతూఱి-భూఱి-కీరఱి-సురూప-గున-
జౌబన జరత జర, పరై న కల కహీం!
రాజకాజ కుపఢ, కుసాజ భోగ రోగ హీ కే,
బేద-బుధ బిద్యా పాఱి బిబస బలకహీం॥

గఱి తులసీకీ లఖై న కోఱ, జో కరత
పబ్బయతేం ఛార, ఛారే పబ్బయ పలక హీం!
కాసోం కీజై రోఘ దీజై కాహీ, పాహీ రామ!

కియో కలికాల కులి ఖలలు ఖలక హీం॥

బబుర-బహేరేకో బనాజ బాగు లాజయత,
 రూఢిబేకో సోఈ సురతరు కాటియతు హై।
 గారీ దేత నీవ హరిచందహూ దధీవిహూ కో,
 ఆపనే చనా చబాజ హాథ చాటియతు హై॥
 ఆపు మహాపాతకీ, హాసత హరి-హరహూ కో,
 ఆపు హై అభాగీ, భరిభాగీ డాటియతు హై।
 కలికో కలుష మన మలిన కిప మహత,
 మసకకీ పాసురీ పయోధి పాటియతు హై॥

౧౧౪

సునిపి కరాల కలికాల భూమిపాల! తుష్టు,
 జాహి ఘాలో చాహిషి, కహౌ ధౌం రాఖై తాహి కో।
 హౌ తౌ దీన దూబరో, బిగారో-ధారీ రావరో న,
 మైంహూ తైంహూ తాహికో, సకల జగు జాహికో॥
 కామ,కోహూ లాజ కై దేఖాజయత ఆఖి మోహి,
 ఏతే మాన అకసు కీబేకో ఆపు ఆహి కో॥
 సాహేబు సుజాన, జిన్హ స్వానహూ కో పచ్చు కియో,
 రామబోలా నాము, హౌం గులాము రామసాహికో॥

౧౧౫

సాఘి కహౌ, కలికాల కరాల !మైం ధారో-బిగారో తిహారో కహౌ హై।
 కామకో, కోహకో, లోభకో, మోహకో మోహిసోం ఆని ప్రపంచు రహౌ హై॥
 హౌ జగనాయకు లాయక ఆజు, పై మేరిబౌ టేవ కుటేవ మహౌ హై।
 జానకీనాథ బినా 'తులసీ' జగ దూసరేసోం కరిహౌం న హహౌ హై॥
 భాగీరథీ-జలు పానకరాం, అరు నామ కై రామకే లేత నితై హౌం।
 మోకో న లేనో, న దేనో కఘా, కలి ! భూలీ న రావరీ ఓర చితేహౌ॥
 జాని కై జోరు కరా, పరినామ తుమ్మై పఠితైహౌ, పై మైం న భితేహౌం।
 బ్రాహ్మన జ్యోం ఉగిలోయి ఉరగారి, హౌం త్యోం హీం తిహారేం హిపి, న హితైహౌం॥

రాజమరాలకే బాలక పేలి కై పాలత-లాలత ఖాసరకో |
 సుబి సుందర సాలి సకేలి, సో బారి కై బీజ బటోరత ఊసరకో ||
 గున-గ్యాన-గుమాను, భభేరి బడఁదీ, కలపద్మము కాటత మూసరకో |
 కలికాల బివారు అవారు హరో, నహిం సూర్హై కఘా ధమధూసరకో ||

౧౧౬

కీబే కహా, పఠఁదీ బేకో కహా ఫలు, బూర్హి న బేదకో భేదు బిచారైం |
 స్వారథకో పరమారథకో కలి కామద రామకో నాము బిసారైం ||
 బాద-బిబాద బిషాదు బఠఁదీ కై ఛాతీ పరాఈ ఔ ఆపనీ జారైం |
 చారిపలుకో, ఛహుకో, నవకో, దస-ఆతకో పారు కుకారు జ్యోం ఫారైం ||
 ఆగమ బేద, పురాన బఖానత మారగ కోటిన, జాహిం న జానే |
 జే ముని తే పుని ఆపుహి ఆపుకో ఈసు కహావత సిద్ధ సయానే ||
 ధర్మ సబై కలికాల గ్రనే, జప, జోగ బిరాగు లై జీవ పరానే |
 కో కరి సోచు మరై తులసీ హమ జానకీనాథకే హాథ బికానే ||
 ధూత కహా, అవధూత కహా, రజపూతు కహా, జోలహా కహా కోఊ |
 కాహూకీ బేటీసోం బేటా న బ్యాహబ, కాహూకీ జాతి బిగార న సోఊ ||

౧౧౭

తులసీ సరనామ గులాము హై రామకో, జాకో రువై సో కహై కఘ ఓఊ |
 మాఁగి కై ఖైబౌ, మసీతకో సోఞబో, లైబోకో ఏకు న దైబేకో దోఊ ||
 మేరేం జాతి-పాఁతి న చహాం కాహూకీ జాతి-పాఁతి,
 మేరే కోఊ కామకో న హాం కాహూకే కామకో
 లోకు పరలోకు రఘునాథహీ కే హాథ సబ,
 భారీ హై భరోసో తులసీకే ఏక నామకో ||
 అతిహి అయానే ఉపఖానో నహి బూర్హైం లోగ,
 సాహ హీ కో గోతు గోతు హోత హై గులామకో ||
 సాధు కై అసాధు, కై భలో కై పోచ, సోచు కహా,
 కాకాహూకే ద్వార పరం, జో హాం సో హాం రామకో ||
 కోఊ కహై, కరత కుసాజ, దగాబాజ బడఁదీ,
 కోఊ కహై రామకో గులాము ఖరో ఖూబ హై |

సాధు జ్ఞానైం మహాసాధు, ఖల జ్ఞానైం మహాఖల,
 బాసీ ఝూఁఠీ-సాఁచీ కోటి ఉరత హబూబ హై॥
 చహత న కాహూసోం న కహత కాహూకీ కఘా,
 సబకీ సహత , ఉర అంతర న ఊబ హై।
 తులసీకో భవో పోచ హాథ రఘునాథహీ కే
 రామకీ భగతి-భూమి మేరీ మతి దూబ హై॥

౧౧౮

జ్ఞాగైం జోగీ-జంగమ, జతీ-జమాతీ ధ్యాన ధరైం
 డరైం ఉర భారీ లోభ, మోహ, కోహ, కామకే।
 జ్ఞాగైం రాజా రాజకాజ, సేవక-సమాజ, సాజ,
 సోచైం సుని సమాచార బడైం బైరీ బామకే॥
 జ్ఞాగైం బుధ బిద్యా హిత పండిత చకీత చిత,
 జ్ఞాగైం లోభీ లాలచ ధరని ,ధన ధామకే।
 జ్ఞాగైం భోగీ భోగ హీం, బియోగీ, రోగీ సోగబన,
 సోవైం సుఖ తులసీ భరోసే ఏక రామకే॥
 రాము మాతు, పిత, బంధు, సుజన, గురు, పూజ్య, పరమహిత।
 సాహేబు, సఖా, సహాయ, నేహ-నాతే, పునీత చిత॥
 దేసు, కోసు, కులు, కర్మ, దర్మ, ధను, ధామ, ధరని, గతి।
 జాతి-పాఁతి సబ భాఁతి లాగి రామహి హమారి పతి॥

౧౧౯

మహారాజ, బలి జాఉఁ, రామ ! నేవక-సుఖదాయక ।
 మహారాజ, బలి జాఉఁ, రామ ! సున్దర సబ లాయక ॥
 మహారాజ, బలి జాఉఁ, రామ ! రాజీవబిలోచన ॥
 బలి జాఉఁ, రామ ! కరునాయతన, ప్రనతపాల, పాతకహరన।
 బలి జాఉఁ, రామ ! కలి-భయ-బికల తులసిదాసు రాఖిత సరన॥
 జయ తాడఁకా-సుబాహు-మధన మారీచ-మానహర!
 మునిమఖ-రచ్చన-దచ్చ, సిలాతారన, కరునాకర !

న్యపగన-బల-మద సహిత సంభు-కోదండ-బిహండన !

జయ కుతారధరదర్పదలన దినకరకులమండన॥

జయ జనకనగర-ఆనందప్రద, సుఖసాగర, సుషమాభవన!

కహా తులసిదాసు సురముకుమని, జయ జయ జయ జానకిరమన॥

౧౨౦

జయ జయంత-జయకర, ఆనంత, సజ్జనజనరంజన!

జయ బిరాధ-బధ-బిదుష, బిబుధ-మునిగన-భయ-భంజన

జయ నిసివరీ-బిరూప-కరన రఘుబంసబిభూషన!

సుభట చతుర్దశ-సహస దలన త్రిసిరా-ఖర-దూషన॥

జయ దండకబన-పావన-కరన, తులసిదాస-సంసయ-సమన!

జగబిదిత జగతమని, జయతి జయ జయ జయ జయ జయ జానకిరమన!

జయ మాయామృగమథన, గీధ-సబరీ-ఉద్ధారన !

జయ కబంధనూదన బిసాల తరు తాల బిదారన !

దవన బాలి బలసాలి, ధవన సుగ్రీవ, సంతహిత !

కపి కరాల భట భాలు కటక పాలన, కృపాలచిత!

జయ సియ-బియోగ-దుఖ హేతు కృత-సేతుబంధ బారిధిదమన !

దససీస బిభీషణ ఆభయప్రద, జయ జయ జయ జానకిరమన !

౧౨౧

రామప్రేమకీ ప్రధానతా

కనకకుధరు కేదారు, బీజ సుందర సురమని బర!

సీంచి కామధుక ధేను సుధామయ పయ బిసుద్ధతర॥

తీరథపతి అంకురసరూప జచ్చేస రచ్చ తేహి!

మరకతమయ సాఖా-సుపుత్ర, మంజరయ లచ్చి జేహి॥

కైవల్య సకల ఫల, కలపతరు, సుభ సుభావ సబ సుఖ బరిస!

జాయ సో సుభటు సమర్థ పాజ రన రారి న మండై!

జాయ సో జతి కహాయ బిషయ-బాసనా న ఛండై॥

జాయ ధనికు బిను దాన, జాయ నిర్ధన బిను ధర్మహి!

జాయ సో పండిత పఠ్ఠి పురాన జో రత న సుకర్మహి॥

సుత జాయ మాతు-పితు-భక్తి బిను, తియ సో జాయ జేహి పతి న హిత!

సబ జాయ దాసు తులసీ కహై, జౌం న రామపద నేహు నిత॥

౧౨౨

కో న క్రోధ నిరదహ్యో, కామ బస కేహి నహి కీన్హో?
 కో న లోభ దృఢః, ఫంద బాధి త్రాసన కరి దీన్హో ?
 కౌన హృదయఁ నహి లాగ కఠీన అతి నారి-నయన-సర?
 లోచనజత నహి అంధ భయో శ్రీ పాజ కౌన నర ?
 సుర-నాగ-లోక మహిమండలహుఁ కో జ మోహ కీన్హో జయ న ?
 కహా తుసిదాసు సో ఊబరై, జేహి రాఖ రాము రాజవనయన॥

భౌంహ-కమాన సఁధాన సుతాన జే నారి-బిలోకని-బానతేం బాఁచే।
 కోప-కృసాను గుమాన-అవాఁ ఘట-జ్యోం జినకే మన ఆవ న ఆఁచే।
 లోభ నలై నటకే బస హైస్వా కపి-జ్యోం జగమేం బహు నాచ న నాచే
 నీకే హైం సాధు నలై తులసీ, పై తేఈ రఘుబీరకే నేవక సాఁచే॥

బేష సుబనాజ సుచి బచన కహైం చువాజ
 జాజ తౌ న జరని ధరని-ధన-ధామకీ।

౧౨౩

కోటిక ఉపాయ కరి లాలి పాలిత దేహ,
 ముఖ కహిత గతి రామహీకే నామకీ॥

ప్రగఱైం ఉపాసనా, దురావైం దురబాసనాహి,
 మానస నివాసభూమి లోభ-మోహ-కామకీ।
 రాగ-రోష-ఇరిషా-కపట-కుటిలాఈ భరే
 తులసీ-సే భగత భగతి చహైం రామకీ॥

కాలిహిం తరున తన, కాలిహిం ధరని-ధర,
 కాలిహిం జితౌంగో రన, కహత కుచాలి హై।
 కాలిహిం సాధౌంగో కాజ, కాలిహిం రాజా-సమాజ,
 మసక హైస్వా కహై, ' భార మేరే మేరు హాలిహై॥

తులసీ యహి కుభాఁతి ఘనే ఘర ఘాలి ఆఈ,
 ఘనే ఘర ఘాలతి హై, ఘనే ఘర ఘాలిహై।
 దేఖత- సునత-సముర్ఘతహూ న సూర్ఘై సోఈ,

కబహూఁ కహ్యో న కాలహూ కో కాలు కాలి హై॥

౧౨౪

రామభక్తికీ యాచనా

భయో న తికాల తిహూఁ లోక తులసీ-సో మంద,

నిందెం సబ సాధు,సుని మానోం న సకోచు హౌం।

జానత న జోగు హియఁ హాని మానైం జానకీసు,

కాహేకో పరేఖో,పాపీ ప్రపంచీ పోచు హౌం॥

పేట భరిబేకే కాజ మహారాజకో కహాయోం

మహారాజహూఁ కహ్యో హై ప్రనత-బిమోచు హౌం।

నిజ అఘజాల, కలికాలకీ కరాలతా

బిలోకి హోత బ్యాకుల, కరత సోఈ సోచు హౌం॥

ధర్మ కేం నేతు జగమంగలకే హేతు భూమి-

భారు హరిబేకో అవతారు లియో నరకో।

నీతి ఔ ప్రతీతి-ప్రీతిపాల చాలి ప్రభు మాను

లోక-బేద రాఖిబేకో పను రఘుబరకో॥

బానర-బిభీషనకీ ఓర కే కనావడఁ హైం,

సో ప్రసంగు సునేం అంగు జరే అనుచరకో।

రాఖే రీతి ఆపనీ జో హోజ సోఈ కీజై, బలి,

తులసీ తిహారో ఘర జాయఁ హై ఘరకో॥

౧౨౫

నామ మహారాజకే నిబాహ నీకో కీజై ఉర

సబహీ సోహాత, మైం న లోగని సోహాత హౌం।

కీజై రామ! బార యహి మేరీ ఓర చష-కోర

తాహి లగి రంక జ్యోం సనేహ కో లలాత హౌం॥

తులసీ బిలోకి కలికాలకీ కరాలతా

కృపాలకో సుభాఉ సముర్ఘత సకుచాత హౌం

లోక ఏక భాఁతికో, త్రిలోకనాథ లోకబస

ఆపనో న సోచు, స్వామీ-సోచహీం సుఖాత హౌం॥

ప్రభుకీ మహత్తా ఔర దయాలుతా

తౌలౌం లోభ లోలుప లలాత లాలచీ లబార,
బార-బార లాలమ ధరని-ధన-ధామకో!

౧౨౬

తబలౌం బియోగ-రోగ-సోగ, భోగ జాతనాకో
జగ సమ లాగత జీవను జామ-జామకో!
తౌలౌం దుఖ-దారిద దహత అతి నిత తను
తులసీ హై కింకరు బిమోహ-కోహ-కామకో!
సబ దుఖ ఆపనే, నిరాపనే సకల సుఖ,
జౌలౌం జను భయో న బజాజ రాజా రామకో॥

తౌలౌం మలీన , హీన దీన, సుఖ సపనేం న,
జహా-తహాఁ దుఖీ జను భాజను కలేసకో!
తౌలౌం ఉబేనే పాయ ఫిరత పేటౌ ఖలాయ
బాయ ముహ సహత పరాభౌ దేస-దేసకో!
తబలౌం దయావనో దుసహ దుఖ దారిదకో,
సాధరికో సోజబో, ఓఢ్ఁబో ఝూనే ఖేసకో॥
జబలౌం న భజై జీహఁ జానకీ-జీవన రాము,
రాజనకో రాజా సో తౌ సాహేబు మహేసకో॥
ఈసనకే ఈస, మహారాజనకే మహారాజ,
దేవనకే దేవ, దేవ! ప్రాసహుకే ప్రాస హౌ!

౧౨౭

కాలహూకే కాల, మహాభూతనకే మహాభూత,
కర్మహూకే కరమ, నిదానకే నిదాన హౌ!
నిగమ కో అగమ, సుగమ తులసీహూ-సేకో
ఏతే మాన సీలసింధు, కరునానిధాన హౌ!
మహిమా అపార, కాహూ బోలకో న వారాపార,
బఢ్ఁసీ సాహబీమేం నాథ ! బఢ్ఁసీ సావధాన హౌ॥
ఆరతపాల కృపాల జో రాము జేహిం సుమిరే తేహికో తహఁ రాఢేం!
నామ-ప్రతాప-మహామహిమా అకరే కియే ఖోటేఉ ఖోటేఉ బాఢ్ఁసీ॥
సేవక ఏకతేం ఏక అనేక భవ తులసీ తిహుఁ తాప న డాఢ్ఁసీ!

ప్రేమ బదం ప్రహలాదహికో, జన పాహనతేం పరమేస్వరు కాఢం్లే॥

కాఢం్లే కృపాన, కృపా న కహూ, పితు కాల కరాల బిలోకీ న భాగే।
'రామ కహో? సబ రాఢిఁహైం,' ఖంభమేం? 'హోసుని హోక నృకేహారి జాగే॥

బైరి బిదారి భవ బికరాల, కహం ప్రలాదహికేం అనురాగే।
ప్రీతి-ప్రతీతి బడం్లే తులసీ, తబతేం సబ పాహన పూజన లాగే॥

౧౨౮

అంతరజామిహుతేం బడం్లే బాహరజామి హైం రామ, జే నామ లియేతేం।
ధావత ధేను పేష్టాఇ లవాఈ జ్యోం బాలక-బోలని కాన కియేతేం॥

ఆపని బూర్ఝి కహై తులసీ, కహిబేకీ న బావరి బాత బియేతేం।
ప్రైజ పరేం ప్రహలాదహుకో ప్రగటే ప్రభు పాహనతేం, న హియేతేం॥
బాలకు బోలి దియో బలి కాలకో కాయర కోటి కుచాలి చలాఈ।
పాపీ హై బాప, బడం్లే పరతావతేం ఆపని ఓరతేం ఖోరి న లాఈ॥

భూరి దఈం బిషమూరి, భఈ ప్రహలాద-సుధాఈం సుధాకీ మలాఈ।
రామకృపా, తులసీ జనకో కగ హోత భలేకో భలాఈ భలాఈ॥

కంస కరీ బృజబాసిన పై కరతూతి కుభాతి, చలీ న చలాఈ।
పండుకే పూత సపూత, కపూత సుజోధన భో కలి ఛోటో ఛలాఈ॥

౧౨౯

కాన్త కృపాల బడం్లే నతపాల, గవ ఖల ఖేచర ఖీస ఖలాఈ।
రీక ప్రతీతి కహై తులసీ, జగ హోఈ భలే కో భలాఈ భలాఈ॥

అవనీస అనేక భవ అవనీం, జనకే డరతేం సుర సోచ సుఖాహీం।
మానవ-దానవ-దేవ సతావన రావన ఘాటి రచ్యో జగ మాహీం॥

తే మిలియే ధరి ధూరి సుజోధను, జే చలతే బహు ఛత్రకీ ఛాహీం।
బేద పురాన కహైం, జగు జాన, గుమాన, గోబిందహి భావత నాహీం॥

గోపియోంకా అనన్య ప్రేమ

జబ నైనన ప్రీతి రఈ రగ స్యామ సోం, స్యానీ సఖీ హరి హౌం బరజి।
నహి జానో బియోగు-సో రోగు హై ఆగేం, రఘుకీ తబ హౌం తేహి సోం తరజి॥

అబ దేహ భఈ పట నేహకే ఘాలే సోం, బ్యోంత కరై బిరహ-దరజి।

బ్రజరాజకుమార బినా సును భృంగ ! అనంగు భయో జయకో గరజీ ||

౧౩౦

జోగ-కథా పఠఁక బ్రజకో, నబ సో సఠ చేరికి చాల చలాకీ |
 ఊధో జా! క్యోం న కహై కుబరీ, జో బరీ నటనాగర హేరి హలాకీ ||
 జాహి లగై పరి జానే సోఁక, తులసీ సో సోహాగిని నందలలాకీ |
 జానీ హై జానపనీ హరికీ, అబ బాఁధియైగీ కఛు మోటి కలాకీ ||
 పఠయో హై ఛపదు ఛబీలేం కాన్వకైహూఁ కహూఁ
 ఖౌజకై ఖవాసు ఖాసో కుబరీ-సీ బాలకో |
 గ్యాసకో గఢఁయై, బిను గిరాకో పఢఁయై, బార-
 ఖాలకో కఢఁయై, సో బఢఁయై ఉర-సాలకో ||
 ప్రీతికో బధీక, రస రీతికో అధిక, నీతి-
 నిపున, బిబేకు హై, నిదేసు దేస-కాలకో |
 తులసీ కహేం న బనై, నహేం హీ బనైగీ సబ
 జోగు భయో జోగకో బియోగు నందలాలకో ||

౧౩౧

వినయ

హనుమాన వ్హే కృపాల, లాడిలే లఖనలాల! |
 భావతే భరత! కీజై సేవక-సహాయ జా |
 బినతీ కరత దీన దూబరో దయావనో సో
 బిగరేతేం ఆపు హీ సుధారి లీజే భాయ జా ||
 మేరీ సాహిబినీ నదా సీసపర బిలసతి
 దేబి క్యోం న దాసకో దేఖాజయత పాయ జా |
 ఫీర్ఘుహూమేం రీర్ఘిబేకీ బాని సదా రీర్ఘుత హైం,
 రీర్ఘి హైహైం, రామకీ దోహాఁక, రఘురాయ జా ||
 బేష బిరాగకో, రాగ భరో మను మాయ! కహాం సతిభావ హాం తోసోం |
 తేరే హీ నాథకో నాము లై బేబి హాం పాతకీ పావఁర ప్రానని పోసోం ||
 పతే బఢఁయై అపరాధీ అఘీ కహుఁ, తైం కహు, అంబ! కి మేరో తూఁ మోసోం |
 స్వారథకో పరమారథకో పరిపురన భో, ఫిరి ఘాటి న హోసోం ||

౧౩౨

సీతావట-వర్ణన

జహాఁ బాలమీకి భవ బ్యాధతేం మునిందు సాధు

'మరా మరా జపేం సిఖ సుని రిషి సాతకీ!

సీయకో నివాస, లవ-కుసకో జనమథల

తులసీ ఛవత ఛాఁహ తాప గరై గాతకీ॥

బిటపమహీప సురసరిత సమీప సోహై,

సీతాబటు వేఖత పునీత హోత పాతకీ!

బారిపుర దిగపుర బీచ బిలసతి భూమి,

అంకీత జో జానకీ-వరన-జలజాతకీ॥

మరకతబరన పరన , ఫల మానిక-సే

లసై జటాజుట జను రూఖబేష హరు హై!

సుషమాకో ధైరు కైధౌం సుకృత-సుమేరు కైధౌం,

సంపదా సకల ముద-మంగలకో ఛరు హై॥

దేత అభిమత జో సమేత ప్రీతి సేజియే

ప్రతీతి మాని తులసీ, బిచారి కాకో ధరు హై!

సురసరి నికట సుహావనీ అవని సోహై

రామరవనికో బటు కలి కామతరు హై॥

౧౩౩

దేవధుని పాస, మునిబాసు, శ్రీనివాసు జహాఁ,

ప్రాకృతహూఁ బట-బూట బసత పురారి హైం!

జోగ-జప-జాగకో, బిరాగకో పునీత పీఠ

రాగిని పై సీతి డీతి బాహరీ నిహారి హైం॥

'ఆయసు', 'ఆదేస', 'బాబూ భలో-భలో భావసిద్ధ

తులసీ బిచారి జోగీ కహత పుకారి హైం!

రామ-భగతనకో తౌ కామతరుతేం అధిక,

సియబటు సేయేం కరతల ఫల చారి హైం॥

చిత్రకూట-వర్ణన

జహఁ బను పావనో సుహావనే బిహంగ-మృగ,
దేఖి అతి లాగత అనందు ఖేత-ఘాట-సో।

౧౩౪

సీతా-రామ-లఖన-నివాసు, బాసు మునినకో,
సిద్ధ-సాధు-సాధక సబై బిబేక-బూట-సో॥
ఝరనా ఝరత ఝారి సీతల పునీత బారి,
మందాకిని మంజుల మహేసజటాజూట-సో।
తులసీ జౌం రామసో సనేహు సాఁచో చాహియే తౌ,
సేజియే సనేహసోం బిచిత్ర చిత్రకూట సో॥

మోహ-బన-కలిమల-పల-పీన జాని జియ
సాధు-గాఞ-బిప్రనకే భయకో నేవారిహై।
దీప్తిహై రజాఞ రామ, పాఞ సో సహాఞ లాల
లఖన సమత్థ బీర హేరి-హేరి మారిహై॥

మాదాకినీ మంజుల కమాన అసి,బాన జహఁ
బారి-ధార ధీర ధరి సుకర సుధారైహై।
చిత్రకూట అచల అహేరి బైలోఘ్య ఘాత మానో
పాతకకే బ్రాత ఘోర సావజ సఘోరిహై॥

లాగి దవారి పహార రహి, లహాకీ కపి లంక జధా ఖరఖౌకీ।
చారు చుఱ చహుఁ ఓర చలైం, లపటైం-ఝపటైం సో తమీచర తౌంకీ॥

౧౩౫

కౌం కహి జాత మహాసుషమా, ఉపమా తకి తాకత హై కబి కౌం కీ।
మానో లసీ తులసీ హనుమాన హింఁ జగజ్జితి జరాయకీ చౌకీ॥

తీర్థరాజ-సుషమా

దేవ కహైం అపనీ-అపనా, అవలోకన తీరథరాజు చలో రే।
దేఖి మిటైం అపరాధ అగాధ, నిమజ్జత సాధు-సమాజ భలో రే॥
సోహై సితాసితకో మిలిబో, తులసీ హులనై హియ హేరి హలోరే।
మానో హరే తృన చారు చరైం బగరే సురధేనుకే ధౌల కలోరే॥

శ్రీగణ్ణా-మహాత్యు

దేవనదీ కహఁ జో జన జాన కిప మనసా, కుల కోటి ఉధారే |
 దేఖి చలే ఝగరైం సురనారి, సురేస బనాజ బిమాన సఁవారే ||
 పూజాకో సాజ బిరంచి రవైం తులసీ, జే మహాతమ జాననిహారే |
 ఓకకీ నీవ పరీ హరిలోక బిలోకత గంగ ! తరంగ తిహారే ||

౧౩౬

బ్రహ్మ జో బ్యాపకు బేద కహైం, గమ నాహిం గిరా గున-గ్యాన-గునీకో |
 జో కరతా, భరతా, హరతా, సుర-సాహేబు, సాహేబు దీన-దునీకో ||
 సోజ భయో ద్రవరూప సహీ, జో హై నాథు బిరంచి మహేస మునీకో |
 మాని ప్రతీతి నదా తులసీ జలు కాహా న నేవత దేవధునీకో ||
 బారి తిహారో నిహారి మురారి భపఁ పరనేం పద పాపు లహాంగో ||
 ఈస హైస్వ సీన ధరౌం పై డరౌం , ప్రభుకీ సమతాఁ బడఁ దోష దహాంగో ||
 బరు బారహిం బార సరీర ధరౌం, రఘుబీరకో హైస్వ తవ తీర రహాంగో |
 భాగీరథీ! బినవౌం కర జోరి, బహోరి న ఖోరి లగై సో కహాంగో ||

౧౩౭

అన్నపూర్ణా-మహాత్యు

లాలచీ లలాత, బిలలాత ద్వార-ద్వార దీన,
 బదన మలీన, మన మిటై నా బినూరనా |
 తాకత సరాధ, కై బిబాహ, కై ఉఛాహ కఛూ,
 డోలై లోల బూరుత సబద డోల-తూరనా ||
 ప్యాసేహూఁ న పావై బారి, భూఖేం న చనక చారి,
 చాహత అహారన పహార, దారి ఘూర నా |
 సోకకో అగార, దుఖభార భరో తౌలౌం జన
 జౌతౌం దేబీ ద్రవై న భవానీ అన్నపరనా ||

శంకర-స్తవన

భస్మ అంగ, మర్దన అనంగ, సంతత అసంగ హర |
 సీన గంగ, గిరిజా అర్ధంగ, భూషన భుజంగబర ||

ముండమాల, బిఢు బాల భాల, డమరు కపాలు కర।

బిబుధబృంద-నవకుముద-చంద, సుఖకంద సూలధర॥

త్రిపురారి త్రిలోచన, దిగ్బసన, బిషభోజన, భవభయహరన।

కహ తులసిదాసు సేవత సులభ సివ సివ సివ సంకర సరన॥

౧౩౮

గరల-అసన దిగబసన బ్యసన భంజన జనరంజన।

కుంద-ఇందు-కర్పర-గౌర సచ్చిదానందఘన॥

బికటబేష, ఉర సేష, సీస సురసరిత సహజ సుచి।

సివ అకామ అభిరామధామ నిత రామనామ రుచి॥

కందర్పదర్ప దుర్గమ దమన ఉమారమన గునభవన హర।

త్రిపురారి! త్రిలోచన! త్రిగునపర! త్రిపురమథన! జయ త్రిదసబర॥

అరథ అంగ అంగనా, నాము జోగీసు, జోగపతి।

బిషమ అసన దిగబసన, నామ బిస్సేసు బీస్వగతి॥

కర కపాల, సిర మాల బ్యాల, బిష-భూతి-బిభూషన।

నామ సుద్ధ, అబిరుద్ధ, అమర అనవద్య, అదూషన॥

బికరాల-భూత-బేతాల-ప్రియ భీమ నామ, భవభయదమన।

సబ 'బిధి సమర్థ, మహిమా అకథ, తులసిదాస-సంసయ-సమన॥

౧౩౯

భూతనాథ భయహరన భీమ భయభవన భూమిధర।

భానుమంత భగవంత భూతిభూషన భుజంగబర॥

భవ్య భావబల్లభ భవేన భవ-భార-బిభంజన

భూరిభోగ ఖైరవ కుజోగగంజన జనరంజన॥

భారతీ-బదన బిష-అదన సివ ససి-పతంగ-పావక-నయన।

కహ తులసిదాస కిన భజసి మన భద్రసదన మర్దనమయ॥

నాగో ఫిరై కహై మాగనో దేఖి 'న ఖాగో కఛూ, జని మాగియే థోరో।

రాకని నాకప రీఱ్ఱి కరై తులసీ జగ జో జురైం జాచక జోరో॥

నాక సంవారత ఆయో హౌం నాకహి, నాహిం పినాకిహి నేకు నిహారో |
 బ్రహ్మ కహై, గిరిజా! సిఖవో పతి రావరో, దాని హై బావరో భోరో ||
 బిషు పావకు బ్యాల కరాల గరేం, సరనాగత తౌ తిహుఁ తాప న డాఢ్ే ||
 భూత బేతాల సఖా, భవ నాము దలై పలమేం భవకే భయ గాఢ్ే ||

౧౪౦

తులసీసు దరిద్రు-సిరోమని, సో సుమిరేం దుఖ-దారిద హోహిం న లాఢ్ే |
 భౌనమేం భాఁగ,ధతురోఁ ఈ ఆఁగన, నాగేకే ఆగేం హైం మాగనే బాఢ్ే ||
 సీస బసై బరదా, బరదాని, చఢ్యోబరదా, ధరన్యో బరదా హై |
 ధామ ధతురో, బిభూతికో కూరో,నివాసు జహఁ సబ లై మరే దాహైం ||
 బ్యాలీ కపాలీ హై ఖ్యాలీ, చహూఁ దిసి భాఁగకీ టాటిన్హైకే పరదా హైం |
 రాఁకసిరోమని కాకినిభాగ బిలోకత లోకప కో కరదా హై ||
 దాని జో చారి పదారథకో, త్రిపురారి, తిహూఁ పురమేం సిర టీకో |
 భోరో భలో, భలే భాయకో భూఖో, భలోఁ ఈ కియో సుమిరేం తులసీకో ||
 తా బిను ఆసకో దాస భయో,కబహూఁ న మిబ్యో లఘు లాలచు జీకో |
 సాధో కహా కరి సాధన తైం, జో పై రాధో నహిం పతి పారబతీకో ||

౧౪౧

జాత జరే సబ లోక బిలోకి తిలోచన సో బిషు లోకి లియో హై |
 పాన కియో బిషు, భూషన భో, కరునాబరునాలయ సాఖఁహియో హై |
 మేరోఞ ఫోరిబే జోగు కపారు, కిఢం కఘ కాహూఁ లఖాఞ దియో హై
 కాహే న కాన కరౌం బినతీ తులసీ కలికాల బేహాల కియో హై ||
 ఖాయో కాలకూటు భయో అజర అమర తను,
 భవను మసాను, గఢ గాఠరీ గరదకీ |
 డమరు కపాలు కర,భూషన కరాల బ్యాల,
 బావరే బఢ్ేకీ రీఝు బాహన బరదకీ ||
 తులసీ బిసాల గోరే గాత బిలసతి భూతి,
 మానో హిమగిరి చారు చాఁదనీ సరదకీ |
 అర్థ-ధర్మ-కామ-మోచ్చ బసత బిలోకనిమేం,
 కాసీ కరామాతి జోగీ జాగతి మరదకీ ||

పింగల జటాకలాపు మాధేపై పునీత ఆపు,

పావక నైనా ప్రతాప భ్రూపర బరత హై!

౧౪౨

లోయన బిసాల లాల, సోహై బాలచంద్ర భాల,

ఖంఠ కాలకూటు, బ్యాల-భూషన ధరత హై॥

సుందర దిగంబర, బిభూతి గాత, భాఁగ ఖాత,

రూరే స్పంగీ పురేం కాల-కంటక హరత హైం!

దేత న అఘాత రీఱ్ఱి, జాత పాత ఆకహికేం

భోరానాథ జోగీ జబ ఔఢర ఢరత హైం॥

దేత సంపదాసమేత శ్రీనికేత జాచకని,

భవన బిభూతి-భాఁగ, బృషభ బహను హై!

నామ బామదేవ దాహినో సదా అనంగ రంగ

అర్థ అంగ అంగనా, అనంగకో మహను హై॥

తులసీ మహేసకో ప్రభావ భావహీం సుగమ

నిగమ-అగమహూకో జానిబో గహను హై!

భేష తౌ భిఖారకో భయంకరరూప సంకర

దయాల దీనబంధు దాని దారిదదహను హై॥

౧౪౩

చాహై న అనంగ- అరి ఏకౌ అంగ మాగనేకో

దేబోఈ పై జానియే, సుభావసిద్ధ బాని సో!

బారి బుంద చారి త్రిపురారి పర డారియే తౌ

దేత ఫల చారి, లేత నేవా సాఁచి మాని సో॥

తులసీ భరోసో న భవేన భోరానాథకో తౌ

కోటిక కలేస కరౌ, మరౌ ఛార ఛాని సో!

దారిద దమన దూఖ-దోష దాహ దావానల

దుసీ న దయాల దూజో దాని సూలపాని-సో॥

కాహేకో అనేక దేవ నేవత జాగై మసాన

ఖోవత అపాన, సర హోత హతి ప్రేత రే!

కాహేకో ఉపాయ కోటి కరత, మరత ధాయ,

జావత నరేస దేస- దేసకే, అచేత రే
 తులసీ ప్రతీతి బిను త్యాగై తైం ప్రయాగ తను,
 ధనహీకే హేత దాన దేత కురుఖేత రే।
 పాత ద్వై ధతుారేకే దై, భోరేం కై, భవేససోం,
 సురేసహూకీ సంపదా సుభాయసోం న లేత రే॥

౧౪౪

స్యందన, గయంద, బాజరాజు, భలే భలే భట,
 ధన-ధామ-నికర కరనిహూఁ న పూజై కైవై।
 బనితా బినీత, పూత ఫావన సోహావన, ఔ
 బినయ బిబేక, బిద్యా సుభగ సరీర జైవై॥
 ఇహోఁ ఐసో సుఖ, పరలోక సివలోక ఓక,
 జాకో ఫల తులసీ సో సునౌ సావధాన హైవై।
 జానేం, బిను జానేం, కై రిసానేం, కేలి కబహూఁక
 సివహీ చఢ్ఁప హైవైహైం బేలకే పతౌవా ద్వై॥

రతి-సీ రవని, సింధుమేఖలా అవని పతి
 ఔనిప అనేక రాఢ్ఁ హేధ జోరి హారి కై।
 సంపదా-సమాజ దేఖి లాజ సురరాజహూకేం
 సుఖ సబ బిధి బిధి దీన్ఱై, నవారి కై॥

ఇహోఁ ఐసో సుఖ, సురలోక సురనాథపద,
 జాకో ఫల తులసీ సో కహైగో బిచారి కై।
 ఆకకే పతౌఆ చారి పూల కై ధతుారేకే ద్వై
 దీన్ఱై హైవైహైం బారక పురారిపర డారికై॥

౧౪౫

దేవసరి సేవౌం బామదేవ గాఢఁ రావరేహీం
 నామ రామహీకే మూగి ఉదర భరత హౌం।
 దీబే జోగ తులసీ న లేత కాహూకో కఘక,
 లిఖీ న భలాఈ భాల, పోచ న కరత హౌం॥
 ఏతే పర హూఁ జో కోఠి రావరో హైవై జోర కరై,
 తాకో జోర, దేవ! దీన ద్వారేం గుదరత హౌం।

పాష కై ఉరాహనో ఉరాహనో న దీజో మోహి ,
కాలకలా కాసీనాథ కహం నిబరత హౌం
చేరో రామరాజకో, సుజన సుని తేరో, హర!
పాష తర ఆష రహ్యౌం సురసరితీర హౌం।

౧౪౬

బామదేవ! రామకో సుభావ-సీల జానియత
నాతో నేహ జానియత రఘుబీర భీర హౌం॥

అధిభూత బేదన బిషమ హోత, భూతనాథ
తులసీ బికల, పాహి! పచత కుపీర హౌం।
మారియే తౌ అనాయాస కాసీబాస ఖాస ఫల,
జ్యౌషయే తౌ కృపా కరి నిరుజసరీర హౌం॥

జీబేకీ న లాలసా, దయాల మహాదేవ! మోహి,
మాలమ హై తోహి, మరిబేఈకో రహతు హౌం।
కామరిపు ! రామకే గులామనికో కామతరు!
అవలంబ జగదంబ సహిత చహతు హౌం॥

రోగ భయో భూత-సో, కుసూత భయో తులసీకో,
భూతనాథ, పాహి! పదపంకజ గహతు హౌం।
జ్యౌషయే తౌ జానకీరమన-జన జాని జియఁ
మారియే తౌ మాగీ మీచూ సూధియై కహతు హౌం॥

౧౪౭

భూతభవ! భవత పిసాచ -భూత-ప్రేత -ప్రియ,
ఆపనో సమాజ సివ ఆపు నీకేం జానియే।
నానా బేష, బాహన, బిభూషన, బసన, బాస,
ఖాన -పాన, బలి-పూజా బిధికో బఖానియే॥

రామకే గులామనికీ రీతి, స్త్రీతి సూధీ సబ,
సబసోం సనేహ, సబహీకో సనమానియే।
తులసీకీ సుధరై సుధారే భూతనాథహికే
మేరే మాయ బాప గురు సంకర-భవానియే॥

కాశిమేం మహామారీ

గౌరీనాథ, భోరానాథ, భవత భవాసీనాథ
 బిస్వనాథపుర ఫిరీ ఆన కలికాలకీ
 సంకర-నే నర, గిరిజా-సీ నారీం కాసీబాసీ,
 బేద కహీ, సహీ ససినేఖర కృపాలకీ॥

ఛముఖ-గనేస తేం మహేసకే పియారే లోగ
 బికల బిలోకియత, నగరీ బిహాలకీ।

౧౪౮

పురీ-సురబేలి కేలి కాటత కిరాత కలి
 నిరుర నిహారియే ఉఘారి డీరి భాలకీ॥

రాకుర మహేస రకురాజని ఉమా-సీ జహాఁ,
 లోక-బేదహూఁ బిదిత మహిమా రహారకీ।
 భట రుద్రగన, పూత గనపతి-నేనాపతి,
 కలికాలకీ కుచాల కాహూ తౌ న హారకీ॥

బీసీం బిస్వనాథకీ బిషాద బడఁ్లో బారానసీం,
 బూర్మువ న ఐసీ గతి సంకర-సహారకీ।
 కైనే కహై తులసీ బృషాసురకే బరదాని
 బాని జాని సుధా తజి పీవని జహారకీ॥

౨

లోక-బేదహూఁ బిదిత బారానసీకీ బడఁ్లో ఈ
 బాసీ నర నారి ఈస-అంబికా-సరూప హైం॥

౧౪౯

కాలనాథ కోతవాల దండకారి దండపాని,
 సభాసద గనప-నే అమిత అనూప హైం॥

తహాఁఁ కుచాలి కలికాలకీ కురీతి, కైధౌం
 జానత న మూఁఁఁ ఇహాఁ భూతనాథ భూప హైం॥
 ఫలేం పూలైం పైలైం ఖలల, సీదై సాధు పల-పల
 ఖాతీ దీపమాలికా, రథాజయత సూప హైం॥

పంచకోస పున్యకోస స్వారథ-పరమారథకో

జాని ఆపు ఆపనే నుపాస బాస దియో హై|
 నీచ నర-నారి న సభారి సకే ఆదర,
 లహత ఫల కాదర బిచారి జో న కీయో హై||

బారీ బారానసీ బిను కహా చక్రపాని చక్ర
 మాని హితహాని సో మురారి మన భియో హై|
 రోసమేం భరోసో ఏక ఆసుతోస కహి జాత
 బికల బిలోకి లోక కాలకూట పియో హై||

౧౫౦

రచత బిరంబి, హరి పాలత, హరత హర
 తేరే హీం ప్రసాద అగ-జగ-పాలికే|
 తోహిమేం బికాస బిస్వ ,తోహిమేం బిలాస సబ,
 తోహిమేం సమాత, మాతు భూమిధరబాలికే ||

దీజే అవలంబ జగదంబ ! న బిలంబ కీజై,
 కరునాతరంగగిని కృపా-తరంగ-మాలికే|
 రోష మహామారీ, పరితోష మహతారీ దుసి
 దేఖియే దుఖారీ, ముని-మానస-మరాలికే||

నిపట బనేరే అఘ ఔగున ఘనేరే,నర-
 నారిఊ అనేరే జగదంబ! చేరీ-చేరే హైం|
 దారిద-దుఖారీ దేబి భూసుర భిఖారీ-భీరు
 లోబ మోహ కామ కోహ కలిమల ఘేరే హైం||

లోకరీతి రాఖీ రామ, సాఖి బామదేవ జాని
 జనకీ బినతి మాని మాతు ! కహి మేరే హైం|
 మహామారీ మహాసాని! మహిమాకీ ఖాని, మోద-
 మంగలకీ రాసి, దాస కాసీబాసీ తేరే హైం||

౧౫౧

లోగనికేం పాప కైధోం, సిద్ధ-సుర-సాప కైధోం,
 కాలకేం ప్రతాప కాసీ తిహూఁ తాప తఈ హై|
 ఊఁచే,నీచే,బీచకే,ధనిక,రంక, రాజా,రాయ
 హారని బజాజ కరి డీరి పీరి దఈ హై||

దేవతా నిహారే, మహామారిన్ద్ర సోం కర జోరే,
 భోరానాథ జాని భోరే ఆపనీ-సీ రఈ హై|
 కరునానిధాన హనుమాన బీర బలవాన !
 జనరాసి జహా-తహాఁ త్రైంహీం లూటి లఈ హై||

సంకర-సహర సర, నరనారి బారిచర
 బికల, సకల, మహామారీ మాజా భఈ హై|
 ఉఛరత ఉతరాత హహరాత మరి జాత,
 భభరి భగాత జల-థల మీచుమఈ హై||

దేవ న దయాల, మహిపాల న కృపాలచిత,
 బారానసీం బాధతి అనీతి నిత నఈ హై |

౧౫౨

పాహి రఘురాజ ! పాహి కపిరాజ రామదూత !
 రామహూకీ బిగరీ తుహీం సుధారి లఈ హై||

ఏక త్రై కరాల కలికాల సూల-మూల, తామేం
 కోఢఃమేంకీ ఖాజు-సీ సనీచరీ హై మీనకీ|
 బేద -ధర్మ దూరి గప,భూమి చోర భూప భప,
 సాధు సీద్యమాన జాని రీతి పాప పీనకీ||

దూబరేకో దూసరో న ద్వార, రామ దయాధామ!
 రావరీఐ గతి బల-బిభవ బిహీన కీ|
 లాగైగీ పై లాజ వా బిరాజమాన బిరుదహి,
 మహారాజ ! ఆజు జౌం న దేత దాది దీనకీ||

వివిధ

రామనామ మాతు-పితు, స్వామి సమరథ, హితు,
 ఆస రామనామకీ, భరోసో రామనామకో|

౧౫౩

ప్రేమ రామనామహీసోం, నేమ రామనామహీకో,
 జానౌం నామ మరమ పద దాహినో న బామకో||

స్వారథ సకల పరమారథకో రామనామ,
 రామనామ హీన తులసీ న కాహూ కామకో|

రామకీ సపథ, సరబస మేరేం రామనామ,

కామధేను-కామతరు మోసే భీన ఛామకో॥

మారగ మారి, మహీసుర మారి, కుమారగ కోటికక్తై ధన లీయో॥

సంకరకోపసోం పాపకో దామ పరిచ్చిత జాహిగో జారి కై హీయో॥

కాసీమేం కంటక జేతే భయే తే గే పాజ అఘూజ కై ఆపనో కీయో॥

ఆజు కి కాలి పరోం కి నరోం జడ జాహింగే చాటి దివారీకో దీయో॥

కుంకుమ -రంగ సుఅంగ జితో, ముఖచందసో చందసోం హోడః పరీ హై॥

బోలత బోల సమృద్ధి చువై, అవలోకత సోచ-బిషాద హరీ హై॥

గౌరీ కి గంగ బిహంగినిబేష, కి మంజుల మూరతి మోదభరీ హై॥

పేఖి సప్రేమ పయాన సమై సబ సోచ-బిమోచన ఛేమకరీ హై॥

౧౫౪

మంగలకీ రాసి, పరమారథకీ ఖాని జాని

బిరచి బనాఈ బిధి, కేసవ బసాఈ హై॥

ప్రలయహూః కాల రాఖీ సూలపాని సూలపర,

మీచుబస నీచ సోఊ చాహత ఖసాఈ హై॥

ఛాడి ఛితిపాల జో పరీఛిత భవ కృపాల,

భలో కియో ఖలకో, నికాఈ సో నసాఈ హై॥

పాహి హనుమాన! కరునానిధాన రామ పాహి!

కాసీ-కామధేను కలి కుహత కసాఈ హై॥

బిరచి బిరంచకీ, బసతి బీస్వనాతకీ జో,

ప్రానహూః తేం ప్యారీ పురీ కేసవ కృపాలకీ॥

జోతిరూప లింగమఈ అగనిత లింగమయీ

మోచ్చు బితరని, బిదరని జగజాలకీ॥

దేబీ-దేవ-దేవసరి-సిద్ధ-మునిబర-బాస

లోపతి-బిలోకత కులిపి భోండే భాలకీ॥

హా హా కరే తులసీ, దయానిధాన రామ ! ఐసీ

కాసీకీ కదర్థనా కరాల కలికాలకీ॥

౧౫౫

ఆశ్రమ-బరన కలి బిబస బికల భవ

నిజ-నిజ మరజాద మోటరీ-సీ డార దీ|
సంకర సరోష మహామారిహితేం జానియత,
సాహిబ సరోష దుసీ-దిన-దిన దారదీ||

నారి-నర ఆరత పుకారత, సునై న కోఱి,
కాహూఁ దేవతని మిలి మోటీ మూఱి మారి దీ|
తులసీ సభీతపాల సుమిరేం కృపాలరామ
సమయ సుకరునా సరాహి సనకార దీ||

(ఇతి ఉత్తరకాణ్డ)

gosvaamii tulasidaasa kRita kavitaavali
pdf was typeset on January 21, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

